

M.T.I.

Kiadója a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fium-utca 5-7. Telefon: 159-490, 159-590.

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1972. május 9.

bb 1. népes hallgatóság a budapesti munkásakadémiákon

i nn/tm szb zs

1972. május 9.

népszerűek a munkásakadémiák: tavaly a fővárosban több mint 150 000 hallgatója volt előadásainak. mint halák lászló, a tit budapesti tikára elmondta, az idei „tanévben„ is sok érdekes témáról hallhatnak előadásokat az érdeklődők.

- a munkahelyi előadássorozatokon egyaránt foglalkoznak a szakemberek a kibernetika, az új gazdasági mechanizmus, a művészeti irányzatok, vagy éppen budapest multjának megismertetésével, bemutatásával. a csepel vas- és fémművekben például - ahol 11 gyáregységben 487 munkásakadémia tevékenykedik - egyaránt elhangzik előadás az űrhajózás jelenéről, az esztétika egyes kategóriáiról és a szocialista brigádvezetők tudnivalóiról. a motorkerékpár gyárban különösen „az ipar fejlődése az ókortól napjainkig„ című sorozatnak van nagy sikere, amely a tudományos-technikai forradalom újonságait veszi megfelelő történelmi áttekintés után sorra. egy másik sorozat a magyar népgazdaság kgst-ben betöltött szerepével foglalkozik. a szerszámgépgyárban „az ember helye a világban„ sorozatban a művészet és humanizmus kapcsolatáról lesz szó.

- a kőbányai sörgyárban a munkásakadémiák elsősorban a munkahelyi továbbképzést szolgálják. így itt főleg műszaki vonatkozású szakmai kérdéseket tisztáznak. a finommechanikai vállalatnál hasonló törekvések jegyében állították össze a „tanrendet„: az akadémián előadások hangzanak el az egyen- és váltóáramu kapcsolások problémáiról, azután többek között az elektroncsövekről, az egyfázisú transzformátorokról.

/folyt.köv./

NA

bb 1. /népes hallgatóság... 1. folyt./-szb

- a tit budapesti szervezete azt szorgalmazza, hogy első-sorban az egy-egy téma köré csoportosított előadássorozatok száma növekedjék. különösen azokat a munkásakadémiákat támogatjuk, amelyek egy-egy jól meghatározott problémakörre épülnek, s amelyek közvetlenül kapcsolódnak a mindennapi termeléshez, munkához.
/mti/

--

bb 2. ismét kizöldült a gyulai erkel-fa

vid-ká szb -cz

1972. május 9.

a gyulai vár ősparkjának egyik disze a 180 évesre becsült hatalmas mezei juhar, az ugynevezett erkel-fa. a város nagy szülőtte annakidején a mezei juhar alatt komponálta a bánk bánt-t. -a terebélyes lombkorona kétharmadát három évvel ezelőtt letörte a vihar, de a védett fát megmentették a kertészek. az odvas, sérült részeket kitakarították, betonhabbal töltötték ki a részeket, a legnehezebb ágakat feltámasztották. a szakszerű ápolás eredményeként ismét kizöldült az erkel-fa csonka lombkoronája. törzsét körülkerítették, s tavasztól késő őszig nyírágokat ültettek a fa köré. /mti/

--

bb 3. szocialista brigádok vállalása: határidő előtt készül el az óbudai kenyérgyár és az újpesti fürdő

i sb/gk szb ie

1972. május 9.

budapest új szociális és kommunális építményeinek meggyorsítását soron kívüli munkával segítik a 21-es építőipari vállalat szocialista brigádjai, munkahelyük.

a szocialista címmel hatszorosan kitüntetett ganz-villanygyári építésvezetőség szocialista brigádjai a napi 166 mázsa kenyér sütésére tervezett óbudai kenyérgyár munkálatait gyorsítják. elhatározták, hogy csaknem egy hónappal hamarabb, 1973 május elseje helyett április 4-ére átadják az üzemépületet a gépek technológiai szerelőinek. /folyt.köv./

-2-

bb 3. /szocialista... 1. folyt./-szb

hálódiagramos munkaszervezési programot készítettek, amelyben az előrehozott határidőnek megfelelően határozták meg az építés különböző részleteinek közbenső határidőit. az új kenyérgyár építésében összesen 15 vállalat vesz részt, ezért az építőtársak szocialista brigádjaival is egyeztették a programot s közös összefogással gyorsítják a munkát. a gépek szerelői is részt vesznek a felajánlásban, hogy az egész kenyérgyár egy hónappal hamarabb, jövő december elején megkezdhesse a munkát.

az árpád uton az újpesti tisztasági fürdőt építő szocialista brigádok is soron kívüli munkával szereztek jelentős, több hónapos előnyt az épület kivitelezésében. a fürdő már tető alá került, s így bevonultak az épületbe a szakipari szakmák brigádjai. eddig csak a vállalat saját segédüzemeinek munkásai dolgoztak az építkezésen, de most már szocialista együttműködési szerződést kötöttek a villanszerelőipari és a csőszerelőipari vállalattal is, hogy e két fontos építőtárs brigádjai is a több hónapos időelőnynek megfelelően megkezdjék a munkát.

a 21-es vállalat fiataljai a marcibányi téren épülő ii. kerületi ifjúság házának kivitelezését támogatják soron kívüli munkával. kisz-védnökséget vállaltak az építkezés fölött, s kezdeményezésükre kommunista szombatokon siettették a munkát. így előreláthatólag ez év augusztus 20-ra átadhatják az ifjúsági házat. /mti/

--

bb 4. a kisz javasolja: mérsékeltebb lakáshitel-törlesztés terhelje a fiatal házasságokat - újabb 10,000 kisz-lakás

i pr/tr szb zs

1972. május 9.

a kisz országos lakásépítési akciójának sikeres befejezése nem jelenti azt, hogy az ifjúsági szövetség a jövőben nem foglalkozik a fiatalok alkáshelyzetének javításával - foglalt állást a közelmúltban a kisz kb intéző bizottsága. a fiatalok lakás-gondjainak enyhítése változatlanul fontos feladata a kisz érdekvédelmi tevékenységének, a teendők azonban a párt ifjúság-politikai határozatával, illetve a lakáspolitikai körülmények megváltozásával összhangban módosulnak. az operatív szervező és lebonyolító munka helyett a jövőben döntően a fiatalok érdekképviseletére, a jogszabályokban biztosított lehetőségek kihasználására, az állami szervekkel való együttműködésre kell a fő hangsúlyt fordítani.

/folyt.köv./

NA

-3-

bb 4. /a kisz javasolja:... 1. folyt./-szb

az új lakásügyi jogszabályok számos speciális rendelkezése segíti a fiatalokat. a tanácsi bér- és a tanácsi értékesítésű lakásoknak jogszabályokban meghatározott hányadát kell a fiatal házásoknak biztosítani s az elosztásról tanácsi terv készül. a fiatalok jogos és méltányos igényeinek érvényesítése érdekében az elosztási tervet tárgyaló illetékes tanács végrehajtó bizottságának ülésén a kisz képviselőjének is részt kell vennie. el kell érni továbbá, hogy a konkrét lakáskiutalási névjegyzéket összeállító társadalmi bizottságokban is képviselést kapjon a kisz.

az ifjúsági szövetség nagy jelentőséget tulajdonít azoknak a lehetőségeknek is, amelyek a fiatalok lakáshelyzetének átmeneti megoldását biztosítják. a kisz-szervezeteknek segíteniük kell a „szobabérlők háza”, akció mielőbbi országos elterjesztését, mert ez a lakásforma alkalmas a más építési módokhoz kellő anyagi fedezettel még nem rendelkező fiatalok igényeinek ideiglenes kielégítésére. jól szolgálják a kezdő tőkével még nem rendelkező ifjú házások, pályakezdő fiatalok lakás gondjainak enyhítését a lépcsőzetes lakáselosztás során felszabaduló kisebb, vagy alacsonyabb nivójú lakások is.

kedvező a jelentős kedvezményeket nyújtó, telepszerű, többszintes házakat tető alá hozó lakásépítő szövetkezeti forma is. a kisz kb intéző bizottsága javasolta, hogy ilyen módon a következő négy esztendőben újabb tízezer lakást építsenek fel. sok helyen gyakorlat már, hogy a különböző szövetkezeti szervek segítségével alakítanak a fiatalok lakásépítő szövetkezeteket. a szövetkezeti forma lehetőségeinek fokozottabb kihasználására például már megállapodást kötött a kisz központi bizottsága és a szövosz elnöksége. nagyvárosokban célszerű ifjúsági lakásépítő szövetkezetek megalakítása, - ennek indokoltságát a konkrét területi körülmények figyelembe vételével a megyei és a helyi kisz szervezeteknek kell mérlegelniük. jó példa budapesten az ifjúsági lakásépítő szövetkezeti iroda, amely nemcsak támogatja a szövetkezetek életre hívását, de részt vállal a beruházások lebonyolításából is. lehetőség van arra is, hogy a lakásszövetkezetek üzemen, vállalatokon belül alakuljanak meg, és önállóan - a helyi adottságokat kihasználva - végezzék el a beruházási, esetleg az építési munkákat is.

/folyt.köv./

M

-4-

bb 4. /a kisz javasolja... 2. folyt./-szb

a kisz szervezetek fontos feladata a falun élő fiatalok lakásellátásának segítése. a negyedik ötéves terv esztendeiben - főleg falusi településeken - 150 000 családi ház épül, ezek anyagi feltételei azonban kedvezőtlenek a fiataloknak, a kezdő összegek igen magasak. arra kell tehát törekedni, hogy a szociálpolitikai kedvezmények igénybevételét lehetővé tevő korszerű épülettípusok terjedjenek el vidéken is - ez egyben a települések arculatának kedvező átformálását, a falusi életforma fokozatos átalakítását is szolgálja.

annak érdekében, hogy az új lakásügyi jogszabályok kedvező lehetőségei eredményesen járuljanak hozzá a fiatalok lakáshelyzetének javításához, az állami és szövetkezeti szervek további erőfeszítései is szükségesek. a munkáltatóknak kötelességüknek kell tekinteniök dolgozóik - közöttük a fiatalok - lakásépítésének támogatását. az ifjúsági takarékbetét-akció elterjesztésével a lakásgondokkal küzdő fiatalok mind nagyobb számban éljenek az akció nyújtotta előnyökkel. az ifjúsági törvény végrehajtásáról szóló határozat kötelezi a minisztériumokat, az országos hatáskörű szerveket és a tanácsokat, hogy legalább két évenként vizsgálják meg területük ifjúságának helyzetét - arra kell törekedni, hogy a felmérés kísérje figyelemmel a lakásügyi jogszabályok fiatal házásokra vonatkozó rendelkezéseinek érvényesülését.

az intéző bizottság szükségesnek tartja, hogy a pénzügyminisztérium, valamint az építésügyi- és városfejlesztési minisztérium - a kisz és a szövosz bevonásával - megvizsgálja, miképpen biztosítható, hogy a fiatal házások magánlakás építésnél az első években mérsékeltebb hiteltörlesztési és kamatfizetési kötelezettség terhelje. a szövetkezeti lakásépítés során nem ritkán három év is eltelik a kezdő összeg befizetésétől a beköltözésig. célszerű lenne megvizsgálni, hogy a szövetkezeti formában építkező fiatal családoknál a szociálpolitikai kedvezmény három, illetve hat éve az új lakás sikeres műszaki átadásának, át vételének napjától számítson. /mti/

--

-5-

bb 5. filmen a galga-menti népi fesztivál, a visegrádi színjátszó napok, a röpülj páva körök országos bemutatója

vid-gö -ká szb -cz

1972. május 9.

három évvel ezelőtt alakult meg a pest megyei goldman györgy filmstudio. a megyei népművelési tanácsadó irányításával, társadalmi munkában tevékenykedő stáb célja, hogy filmen örökítsék meg az ország legnépesebb megyéjének politikai, kulturális és társadalmi életét, dokumentum és portréfilmeket készítsenek az itt élő neves személyiségekről. eddig 11 hangosfilmet készítettek, s azokat rendszeresen vetítik a megye mozijaiban, iskoláiban. néhány alkotásuk külföldre is eljutott. azaszódi fiúnevelő intézetben forgatott 27 perces filmjükről francia és angol nyelvű kópia készült a művelődésiügyi minisztérium megrendelésére.

idei munkatervük igen gazdag. az események, a galga-menti népi fesztivál, a visegrádi színjátszó napok, a röpülj páva körök országos bemutatója, a ceglédi dózsa ünnepség felvételei mellett film készül a megyében élő veteránokról, a városok életéről, a zebegényi művésztelepről. /mti/

-.-

bb 6. népi ellenőrök a csepeli üzemi büfékben - „hiánycikk,, a tej, szűkös a hűtők választéka

i bc/gg szb zs

1972. május 9.

a XXI. kerületi népi ellenőrzési bizottság megvizsgálta, hogy egyes csepeli vállalatoknál és intézményeknél a büfék az előírások szerint működnek-e, megfelelően kielégítik-e az igényeket, nyitvatartásuk, áruellátásuk összhangban van-e a dolgozók és a vállalatok érdekeivel. a vizsgálat az elmúlt két évet felölelően 12 büfére terjedt ki, amelyek közül hat a csepel vas- és fémművekben, kettő a csepeli papírgyárban, egy-egy pedig a posztógyárban, a merkur vállalatnál, a kórházban, illetve a szakorvosi rendelőintézetben működik.

/folyt.köv./

-6-

bb 6. /népi ellenőrök ... 1. folyt./-szb

minden vizsgált egységnél probléma mutatkozik a tejjel kapcsolatban: több helyen egyáltalán nem kapható, vagy az igényeltnél jóval kisebb mennyiség áll rendelkezésre. azt is kifogásolták a dolgozók, hogy félliteres csomagolásban nem szállítanak tejet a büfékbe. hűtőitalból általában egyféle - cola, vagy narancsital - kapható, s ezt tárolási problémákkal indokolják. gyümölcsöt általában nem tartanak, kivéve egy-két helyet, de ott is csupán narancsot és citromot árusítanak.

azt is tapasztalták a népi ellenőrök, hogy bár panaszkönyv mindenütt volt, abban nem szerepelt bejegyzés, s hasonlóképpen az ellenőrző könyvek sem tartalmaztak negatív észrevételeket.

a büfék munkájával általában elégedettek a dolgozók, s az igénybe vevő vállalatok gazdasági vezetői és társadalmi szervei, csupán a merkur büfénél találtak olyan mulasztásokkal, amelyek miatt már a vállalat is panasszal élt. ennél a büfénél egyébként árdragítást, a csögyári büfénél pedig súlycsökkentést tapasztaltak, s ezért szabálysértési eljárást kezdeményezett a népi ellenőrzési bizottság. /mti/

-.-

bb 7. tiz mázsa agancs a göcseji erdőkből

vid/um ká cz

1972. május 9.

az erdei termékeket feldolgozó és értékesítő vállalat zalaegerszegi kirendeltségén befejezték a hullott szarvasagancsok gyűjtését. az erdészeti és vadászati szakemberek a hullatott agancsokból következtetnek az állomány minőségére, megállapítják hány arany, ezüst és bronz érem, várományos, szarvasbika tanyázik az erdőben. a hullott agancs lelőhelyek nagyjából azt a körzetet is jelölik, ahol a kapitális állatok általában élnek. a múlt hetekben összegyűjtött 10 mázsa agancsból jó minőségű szarvas állományra következtetnek. a súlyt, a formát, az agancsok számát, vagyis az úgynevezett nadler pontozást figyelembe véve 8 olyan szarvas agancsát szedték fel, amelyek aranyérmes fejdísz hordanak.

a göcseji erdők e melléktermékét a vállalat budapesti üzemiében dolgozzák fel, ahol különböző használati és dísz tárgyakat, többek között bizzuárut készítenek szarvasagancsból. /mti/

- 7 -

bb 11. rövidített idejű szakmunkásképzés érettségizet budapesti fiataloknak - számítástechnikai tanfolyamok

i hi/gk um zs cz

1972. május 9.

háromezer, középiskolát végzett fiatal képeznek szakmunkássá rövidített időben - egy-két év alatt - a budapesti üzemek, vállalatok - közölték a fővárosi pályaválasztási intézetnél. Összesen mintegy száz - ezen belül a lányoknak ötven - foglalkozási ágban nyílik lehetőségük valamilyen szakma elsajátítására. a középiskolát végzetteknek elsősorban olyan szakmákat javasolnak, amelyekben előfeltétele a magasabb fokú általános műveltség. a szakmunkásképző iskola ugynevezett „c”, tagozatára azok jelentkezhetnek, akik a középiskola negyedik évfolyamát elvégezték, a szakma egészségügyi követelményeinek megfelelnek és huszadik életévüket a felvétel naptári évében még nem töltik be. kivételt képeznek azok a szakközépiskolások, akik végzettségük alapján szakmunkás munkakört tölthetnek be. a középiskolát végzettek szakmunkásképzésére az általános iskolásoktól eltérően nem jelentkezési lap kitöltésével, hanem a választott szakmát oktató iskolához benyújtott felvételi kérelem alapján vagy személyesen jelentkezhetnek. a felvétel június 20-tól augusztus 15-ig tart. az iskola a jelentkezőkkel esetenként felvételi beszélgetést folytat. a felvételtől az iskola igazgatója dönt a vállalat, illetve a munkáltató meghallgatásával.

a fiatalok elhelyezkedését, munkahelyi előmenetelét lényegesen megkönnyíti, hogy a budapesti vállalatok körülbelül 9000 fiatal képeznek ki különböző szaktanfolyamokon a következő tanévben. a tanfolyamok időtartama néhány hónaptól több évig terjed. ezek sorában nagy jelentőségűek a különféle számítástechnikai tanfolyamok, amelyek további szélesítésével a számítástechnikai oktató központ az országos számítástechnikai program megvalósulását kívánja elősegíteni. az egyik tanfolyam például az elektronikus számológép programozásával foglalkozik, ennek hallgatói az oklevél - és bizonyos szakmai gyakorlat - megszerzése után képzést nyernek különféle adatfeldolgozási folyamatok önálló tervezésére és szervezésére. a tanfolyamra jelentkezés feltétele: középfokú iskolai végzettség és kétéves szakmai gyakorlat.

/mti/

..-

- 10 -

bb.12. nógrád megye dolgozó népe - idős szabó istván, kossuth-dijas szobrászművész új sorozata

vid/ká/ok cz

1972. május 9.

alig fejezte be országosan ismert, sőt európai hírűvé vált „a szénbányászat kétszáz éve”, című fából faragott szoborsorozatát, máris új sorozathoz kezdett idős szabó istván, kossuth-dijas szobrászművész. a sorozatnak ezuttal a nógrád megye dolgozó népe címet adta, s a benczurfalvai régi benczur-kastélyban berendezett műteremben már legalább száz körte, - cseresznye-, és diófába költött alkotás - nógrádi parasztlak, munkások életnagyságu prorréi, és több dombormű készült el.

a hatvankilenc éves, de még mindig rendkívüli vitalitással dolgozó művész célja, hogy az új sorozattal emléket állítson annak, amit a ma, de főleg a jövő fiatalsága legfeljebb csak hírből ismerhet. szoborba, domborműbe faragja a falusi népviseletet, a régi paraszti munkát - a tilolást, fonást, gerebenezést, kendertörést, s megannyi más feledésbe merülő munkafolyamatot-, de a domborművekben megelevenedik a szegénynép tiltakozása, harca, harca is a kizsákmányolás, elnyomás ellen.

idős szabó istván, akit nemcsak lakóhelyén, de megyeszerte egyszerűen pista bácsinak szólítanak, jövőre hetvenedik életévében kiállítását rendez a budapesti múcsarnokban. ott találkozhat közönség először az új szobor-sorozattal is.

az idős művész nem hagyott fel a bányászélet, bányász munka megörökítésével sem. nemrég a soproni bányatörténeti múzeumban szabó istván - szoba létesítését határozták el, amelyet a kossuth díjat szobrásznak kell majd megtöltenie a magyarországon művelt mindenféle bányászok történetét ábrázoló művészi alkotásokkal. /mti/

...-

bb.15. iskolai nyelvi laboratórium - szocialista brigádok összefogásával

vid/ká/ok cz

1972. május 9.

a remix és más üzemek szocialista brigádjainak összefogásával nyelvi laboratórium építését kezdték meg a szombathelyi péterfi sándor utcai általános iskolában. a szeptemberre elkészülő speciális tanteremben 24 tanuló számára teremtenek munkahelyet. a laboratórium kiválóan alkalmas az egyéni képességek fejlesztésére, a beszédtechnika elsajátítására, a jó handóly megtanulására.

/mti/

..-

- 11 -

10 930

bb. 13. megkezdtek a folyékony növényvédőszer gyártását

t bé/gg/e ie la

1972. május 9.

hazánkban - elsőként a budapesti vegyiműveknél - megkezdtek a folyékony növényvédőszer gyártását. az új típusú készítmények bővítik a fontos kémiai anyagok választékát, ugyanakkor több területen megkönnyítik a növényvédelem munkáját. a folyékony gyomirtó és rovarölő szerek már alkalmasak a legkorszerűbb szórófejes berendezésekbe, hiszen ez a tömény oldat semmiféle lerakodást, eltömődést nem okozhat. különösen a hegyvidéki gazdaságokban jósolnak nagy jövőt az újdonságoknak, ezeken a vízszegény vidéken ugyanis a hagyományos porokhoz viszonyítva egyharmadnyi mennyiségű vízzel is kipermetezhetők.

a sumithion rovarölő szer a gyümölcsösöket és a zöldségkereszeteket menti meg a kártevők pusztításától. a gabonil komplex folyékony gyomirtó szer, a gabonátáblákon elpusztítja azokat a gyomokat is, amelyek már rezisztenssé váltak a hagyományos dikonirtal szemben. így kiirtja az utóbbi évek leggyakoribb gyomnövényét, a ragadós galajt és a kamillát is.

az iparszerű kukoricatermelés elengedhetetlen kelléke a hungazin-s 500-as, szintén folyékony gyomirtó szer, amely a leggazdaságosabban kipermetezhető a repülőgépekből. ezt az újdonságot a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium megbízásából dolgozták ki a budapesti vegyiművek szakemberei a laboratóriumi előállításától a gyártási technológiáig.

mindhárom új gyomirtó, illetve rovarölő szerből az első nagyobb mennyiséget átadták a mezőgazdaságnak; az ideiglenes tapasztalatok után a szükségletekhez igazítják termelésüket. /mti/

...-

bb. 16. szerelik az 555 ágyas új ajkai kórház műszereit

vid/e ká -cz

1972. május 9.

a terv szerint ez év szeptemberében nyitják meg veszprém megye legmodernebb egészségügyi intézményét, az 555 ágyas új ajkai kórházat. az épületben már munkához láttak a medicor művek szerelői. a vállalat több mint 40 millió forint értékű berendezési tárgyat és műszert szerel fel az új kórházban. a napokban megkezdtek a traumatológiai műtő szerelését. az intenzív terápiát a legkorszerűbb ms 668-típusú automatizált betegellenőrző készülékkel is ellátják.

a kórházban minden osztályhoz társalgó is csatlakozik, ahol televízió- és rádiókészülékeket helyeznek el. /mti/

...-

8.00/e

10 930

-12-

bb. 14. villamos távvezeték tartó oszlopok korrózióknak ellenálló acélből

vid/e ká -cz

1972. május 9.

az idén két olyan acélfajta nagyüzemi gyártását kezdték meg ózdon, amelyek hazánkban még kevésbé ismertek. ezeket a termékeket a kohászati üzem műszaki szakemberei kísérletezték ki. az egyik a széles körben alkalmazható, légköri korrózióknak ellenálló acél, amely sem festést, sem más felületvédelmet nem igényel. az új acélből készült termékeken - az alapanyagban lévő réz, króm, nikkel és foszforötvetek, valamint az időjárás hatására - öszszefüggő, erősen tapadó nemes rozsdaréteg alakul ki, amely megakadályozza a korróziót. az ózdiak több mint 1800 tonna ilyen acélt csapoltak, amelyet a diósgyőri Lenin kohászati művekkel közösen dolgoznak fel hengerelt terméké. a hengerelt áruból a gyöngyösi váltó és kitérő-gyár dolgozó villamos távvezeték tartó oszlopokat készítenek a léva és göd közötti magasfeszültségű vezeték építéséhez.

I további

a másik acélfajtaból - amellyel lipcsében aranyérmet, a budapesti nemzetközi vásáron pedig nagydíjat nyertek - az eddigi rendelkezések szerint csaknem 600 tonnát gyártanak. ez a termék igen jól forgácsolható és ezért megmunkálása termelékeny és gazdaságos. alkalmazása elsősorban a gépiparban kívánatos. a kgm ipargazdaságú szervezési és számítástechnikai intézetének kimutatása szerint egy tonna ilyen acél felhasználásával az eddigiekhez viszonyítva - 650 forint takarítható meg. a gazdasági számítást több nagyüzemben a gyakorlatban is ellenőrizték, s a kísérletek igazolták ezt az eredményt. az új acélfajtaból a gépipar részére eddig mintegy 480 tonnát szállítottak el zdról. /mti/

...-

bb.17. változókéony idő

i szö/mm/ok cz

1972, május 9.

hazánk időjárásának legjellemzőbb vonása a kedd hajnali és kora reggeli órákban a felhőzet gyors időbeni változása és szeszélyes területi eloszlása volt. kedd reggelre budapest is felszakadozott a felhőzet, a délkeleti kerületekben is megszűnt az eső. a hajnali órákban az országban többfelé kialakult köd mindenütt feloszlott. reggel az ország „leghidegebb”, pontja 10 fokkal nagykanizsa és pápa volt, a legmagasabb hőmérsékletet, 15 fokot kecskeméten mérték.

hazánk időjárását már napok óta az ugynevezett helyi hatások irányítják. ezek közül a legjelentősebb: a levegő nagy nedvességtartalma, valamint a légkör ingatag hőmérsékleti rétegződése, amelynek egyensúlya a nappali felmelegedés hatására könnyen felborul. ezért hol itt, hol ott záporok, zivatarok alakulnak ki. kedden is időnként megnövekvő felhőzetre, főként délután és este újabb helyi záporokra, zivatarokra számíthatunk. a hőmérséklet kora délutánra meghaladja a 20, helyenként megközelíti a 25 fokot. /mti/

...-

10 930

-13-

bb. 18. rákó jános nyugalmazott rendőralezredes

cz/ok

1972. május 9.

a párt-, a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje 70 éves korában elhunyt. búcsúztatása május 12-én fél 4-kor lesz a farkasréti temetőben.

mszmp xii. kerületi bizottsága

/mti/

...-

bb. 19. közlekedési balesetek

tm/e -cz

1972. május 9.

sajószentpéter belterületén szentgyörgyi lászló 20 éves lakatos, helyi lakos apja személygépkocsiját figyelmetlenül vezetve gyorsajtás közben elütött az ut szélén haladó öt gyalogost. a baleset következtében ifj. mályinkó lászlóné 19 éves eladó és id. mályinkó lászló 43 éves ács életveszélyesen, id. mályinkó lászlóné 40 éves szakácsnő és kazai józsef 40 éves gépkezelő súlyos, míg az ötödik gyalogos könnyű sérülést szenvedett. kórházba szállították őket. a személygépkocsi vezetője ellen eljárás indult.

szeged és balástya községek között johann benenhei 49 éves vendéglős, nszk állampolgár, esseni lakos személygépkocsijával gyorsajtás közben elütötte a vele azonos irányban kivilágítatlan kerékpárján haladó répás sándor 36 éves segédmunkás, helyi lakost, aki a helyszínen meghalt. eljárás indult a külföldi állampolgár ellen.

szolnok megyében kunhegyes határában a lenin tsz legelőjén seres károly 23 éves gépkocsivezető, budapesti lakos tehergépkocsival tolatás közben elütötte a kerékpárját toló biró ignác 64 éves helyi lakost, aki olyan súlyosan megsérült, hogy orvoshoz szállítás közben meghalt. a felelősség megállapítására vizsgálat indult. /mti/

...-

- 14 -

10.10/e

101040

bb. 20. az országos szövetkezeti tanács elnökségi ülése

k ol/fk/ok cz

1972. május 9.

az országos szövetkezeti tanács elnöksége szabó istván elnökletével tartott ülésén megállapította, hogy a szövetkezetek a népgazdasági érdekek figyelembe vételével, a szövetkezeti demokrácia elveinek biztosításával céltudatosan munkálkodnak az elmúlt hónapokban lezajlott országos kongresszusok által meghatározott feladatok végrehajtásán. az elnökség megvitatta a szövetkezeti személyzeti - és oktatási munka kérdéseit és megfelelő javaslatokkal fordul az illetékes állami szervekhez.

az elnökség felkérte a szövetkezeteket és a szövetkezeti szerveket az 50. nemzetközi szövetkezeti nap július 2-án történő megünneplésére, s ezzel kapcsolatban felhívást fogadott el. kialakította állásfoglalását a szövetkezetek nemzetközi szövetsége soronkövetkező, bázéli ülésének napirendjével kapcsolatban is. /mti/

...-

bb. 21. keserü jánosné felavatta a könnyűipar új számításközpontját-korszerű szociális létesítmények a magyar posztógyárban

t ol/gk/ ie ok cz

1972. május 9.

keserü jánosné könnyűipari miniszter kedden a magyar posztógyárban felavatta a könnyűipar új számításközpontját. ez alkalommal adták át a gyár ujonnan épült, illetve korszerűsített szociális létesítményeit is.

a most üzembe állított minszk-32 típusú szovjet számítógép a könnyűipari szervezési intézet tulajdona. a multiprogramozású berendezés a könnyűipar eddigi legnagyobb számítógépe, amely az egész ágazat számára lát el adafeldolgozási és műszaki számítási feladatokat. munkába állásával 40 millió forintos beruházás valósult meg, s felavatása nem csupán a könnyűipar területén jelent nagy előrelépést, hanem a tágabb értelemben vett népgazdasági koncepciók realizálásában is. újszerű, úttörő jellegű az a gyakorlati megoldás, hogy a könnyűipari szervezési intézet az ágazat egyik fejlesztés alatt álló gyapjuipari vállalatánál - a magyar posztógyárban - a gyár költségén létrehozott épületben üzemelteti számításközpontját. az intézet olyan vállalatot választott partnerként, amelynél a számítástechnikai megoldásoknak már hatéves múltja, s előreláthatóan nagy jövője is van. a berendezéstől az iparág, illetve a vállalatvezetés egyebek között segítséget vár az ágazati és vállalati középtávu tervek készítéséhez, a textil- és textilruházati rekonstrukció elszámolási rendszeréhez, továbbá a vállalati termelésprogramozáshoz, az információfeldolgozáshoz, a leggazdaságosabb termékösszetétel kialakításához stb. /folyt.köv/

- 15 -

101320

bb.21./keserü jánosné...folyt/ok

tervezik, hogy a berendezés segítségével alakítják majd ki az ideális lábbeli méreteket, megoldva a cipőméretezés problémáját. előkészületként eddig már mintegy 20 ezer embertől szerezték be a legszükségesebb adatokat, mindegyikük 138-at. ezek között nemcsak a cipőméretek szerepelnek, hanem még az is, hogy a lábbeli gazdája mely vidékén él az országnak, milyen koru, testsúlyu, s mi a foglalkozása. ennek az adathalmaznak a feloldozása számítógép nélkül elképzelhetetlen.

figyelemre méltó a számítógép-beruházás kivitelezésének gyorsasága. 1970. júliusában született a végleges döntés, nyomában a tervek, 1970. október közepén már építkeztek a magyar posztógyárban, 1971. júniusának első napjaiban megkezdtek a szerelést a gépteremben. ezzel az építkezéssel egyuttal megoldották a magyar posztógyár új leányvállalásának felépítését, az üzemorvosi rendelő korszerűsítését, s egy új szakrendelő létesítését is ugyanebben az épületben, összesen 8 millió forintos beruházással.

a modern leányvállalás két, illetve háromágyas szobáiban összesen 40 fiatal kapott otthont, s benne ideális szociális és kulturális feltételek. az intenzív tanulás, a szabadidő értékes hasznosítása érdekében rendszeres pedagógusi ügyeletet és konzultációs lehetőséget biztosít a vállalat. a szakmunkástanulók mind ezt térítés nélkül élvezhetik, s emellett ösztöndíjat is kapnak.

felavatták a korszerűsített üzemorvosi rendelőt, s az új fogászti szakrendelőt is. tervezik, hogy a szakrendelőben a későbbiekben a családtagok is orvosi ellátást kaphatnak, s ilyenformában javul csepel fogszakorvosi ellátottsága is./mti/

...

bb.24. tüzgödrök a vas megyei erdőkben

vid/kz/ok cz

1972. május 9.

a természetkedvelők igényeit figyelembevéve, s az erdők védelme érdekében tüzgödröket, szalonasütőket készítenek a szombathelyi erdő- és fafeldolgozó gazdaság dolgozói a vas megyei erdőkben. minden tüzgödröt vasfedővel látnak el, amely megakadályozza, hogy a szél a parazsat szétfújja, s emiatt erdőtűz keletkezzen. a kezdeményezést a környező megyék erdészei is tanulmányozzák s alkalmazzák.

a gazdaság dolgozói, a megye egyik legszebb részén a kőszeg-hegylajai erdőben, ahol különösen sok a természetjáró, kiránduló esőkunyhókat, erdei pihenőket, autóparkolókat is létesítettek. ezenkívül a főútvonalak mellett erdőkben autós-pihenőket, táborhelyeket alakítottak ki.

/mti/

16

bb.22. szezonnyitó előtt: fokozódik az érdeklődés a balaton iránt - nyilatkozott a két balatonparti megyei idegenforgalmi hivatalának vezetője

vid/ok cz

1972. május 9.

székely jános, az mti tudósítója jelenti:

a balatonon már hetek óta tart az előszezon. az első üdülős csoportok május 9-én érkeztek a tóparti nyaralóházakba. a következő két hétben fokozatosan benépesülnek a szakszervezeti és a vállalati üdülőházak, amelyekben az első turnusban mintegy negyvenezen kezdik meg pihenésüket, szórakozásukat.

közeleg az ünnepi idénnyitó is; május 20-21-én hivatalosan is megkezdődik a balatoni nyári szezon. a felkészülésről és a várható forgalomról pap jánosné, a veszprém megyei - és fodor jános a somogy megyei tanács idegenforgalmi hivatalának vezetője a következő tájékoztatást adta:

a jelek szerint idén a korábbi esztendőkhöz képest mintegy 15 százalékos forgalomemelkedésre lehet számítani. miután új szálloda idén nem épült, a fizetővendéglátó szolgálat jobb szervezésével igyekeznek enyhíteni a főszezon elhelyezési gondjain. a tó két partján a különféle idegenforgalmi szervezeteknek több, mint 26 000 hely áll rendelkezésére, örvendetesen fokozódik az érdeklődés a balatoni kempingek iránt. az az első esztendő, amikor - látván a tavalyi időnkénti zsufoltságot - a külföldi érdeklődők tömegesen előre igyekeznek táborhelyet bérelni.

a balaton gazdái idén elősorban a tömegigények kielégítését igyekeznek mindjobban biztosítani. a nyaralótelepeken számos helyen a helyi lakosság négy-öttszörösét kell a nyári főszezonban ellátni. idén ezért elősorban a kereskedelem hálózatának fejlesztésére áldoztak nagyobb összegeket. a két parton mintegy 80 kisebb-nagyobb kereskedelmi és vendéglátó egység - abc kisáruházak, zöldség-gyümölcs boltok, vegyesiparciókat árusító pavilonok és büfék - javítják az ellátást.

a két parton 5 millió forint rendkívüli támogatást használnak fel a közegészségügy és a köztisztasági helyzet javítására. elősorban a nagyforgalmu üdülőtelepek, a strandok és a kempingek köztisztasági helyzetén igyekeznek javítani.

ujdonság lesz idén a balatonföldvári üdülőhelyi klub, amelyet május 20-án avatnak fel. az 5.5 millió forintos költséggel épült klubban gazdag programmal, rendszeres kiállításokkal, hangversenyekkel, idegennyelvű irodalmi műsorokkal, divatbemutatókkal igyekeznek kellemesebbé tenni a vendégek nyaralását.

/folyt.köv/

- 17 -

Tó 1320

bb.22./szozonnyit6 előtt...../folytok

mindkét balatoni idegenforgalmi hivatal, az Ibusz-al a coopturisttal és az expressz ifjúsági utazási irodával együtt különféle szolgáltatásokkal rendszeres kirándulások és programok szervezésével segíti az üdülők és vikendezők százezreinek nyaralását. mindkét hivatal résztvesz a kulturális és szórakoztató programok rendezésében, szervezésében. a külföldi vendégeknek folklór bemutatókat, idegennyelvű irodalmi műsorokat, hangversenyeket és kiállításokat szerveznek. a veszprém megyei tanács idegenforgalmi hivatala idén ismét megrendezi a nagyvárszonyi történelmi lovasjátékokat, amelyet nemzetközi lovasversennyel együtt hirdetett meg programjában.

az idegenforgalmi hivatalok - az ország további 17 megyéjének társszerveivel együtt - részletes tájékoztató könyvet és térképet bocsátottak közre szolgáltatásaikról. ezenkívül rövidesen közreadják a balatoni műsorfüzetet, amelyből a kulturális, sport és szórakoztató rendezvények helyéről, időpontjáról szerezhet tudomást a vendégsereg./mti/

bb.23. százéves a szelestei arborétum

vid/kz/ok cz

1972. május 9.

száz évvel ezelőtt 1872-ben alapította festetich andor a szelestei arborétumot. tőle baich mihály, a szenvedélyes növénybarát vásárolta meg, s gyarapította tovább, s napjainkig hazánk egyik legszebb arborétumává fejlődött. a park két részre oszlik. a bejáratától jobbra helyezkedik el egy évelős virágoskert, amely szinte minden évszakban virít. jelenleg például a primulák, a sziklakerti növények, a sárgaliliumok, s a pünkösdi rózsák pompáznak. a kerttől balra található az arborétum, idős virágzó cserjéivel, sok ritka növényével. a híres szelestei hamisciprus rövidesen plaketten és bélyegen is megjelenik. az arborétumban látható a 30 méternél magasabb mammut fenyő, a kínai szurós fenyő és az óriás tuja is. különös látványt nyújtanak az arborétum felső részén a hatalmas szelidgesztenyefák, melyeknek törzsét vastagon borítja a felkapaszkodott örökzöld borostyán gyepek.

az arborétum alapításának századik évfordulója alkalmából a hazafias népfőnt vas megyei természetvédelmi csoportja május 15-én megrendezi a „szelestei arborétum napját”. felavatják baich mihály emléktábláját, megkoszorúzzák sírját. előadás hangzik el a kert történetéről, a kiállítás nyitlik relikviákból. ugyancsak az évfordulóra emlékezve május 21-én egésznapos gazdag műsorral falunapot is rendeznek szelestén.

/mti/

Tó 1320

- 18 -

termetes fáival, hangulatos tisztásaival, gondozott utjaival,

bb.26. 7 000 új ipari munkahely a hajduságban

vid/kz/ok cz

1972. május 9.

a megye iparfejlesztési programjának megvalósításáról táncskozott kedden debrecenben megtartott ülésén a hajdu-bihar megyei tanács végrehajtó bizottsága. az elfogadott tervek szerint a megyében a negyedik ötéves terv időszakában mintegy 800 millió forint értékű beruházásnak kell megvalósulnia, ez 7 000 új ipari munkahelyet jelent, zömében nőknek. a vidéki iparfejlesztési program keretében berettyóújfaluba költözik az elzött egy részlege. a múlt év nyarán kezdődtek meg a munkák, az infrastrukturális létesítmények máris elkészültek. az üzemeléshez szükséges szakmunkásgárda kiképzéséhez is hozzákezdték. az egyesült izzó spirálgyártó részlege hajduböszörményben kap otthont. a szalag és zsinórnyár, a rico kötszerművek és a lőrinczi vattagyár ugyancsak a nagy hajduváros ipari övezetében dolgozik. hajdunánáson 69 millió forintos beruházással bővítik a szellőző műveket.

az ipar fejlesztése jelentősen hozzájárul a nem is olyan régen még teljesen mezőgazdasági jellegű települések urbanizálódásának meggyorsításához. az iparfejlesztésre kijelölt településeken - hajduböszörmény, hajdunánás, berettyóújfalú, püspökkladány és balmazújváros az infrastrukturális ágazatok fejlesztését szolgáló eszközök felét használják fel. a helyi tanácsok a telekhatárig biztosítják a közmű és kommunális ellátást, a települő szakembereknek pedig a lakást./mti/

bb.25. hazánkban ülésezik a fiprega vezetősége

fk/ok cz

1972. május 9.

pénteken érkeznek hazánkba a gasztronómiai és borászati újságírók nemzetközi szövetségének /fiprega/ vezetőségi tagjai, hogy megtárgyalják idej feladataikat. magyarország is belép a szervezetbe. a nemzetközi szövetség egyébként ebben az évben hazánkban tartja kongresszusát az i. borvilágverseny ideje alatt./mti/

Tó 1320

- 19 -

bb. 27. pszichológusok és üzemorvosok a munkahelyi környezet javításáért

t sl/mm/e ie -cz

1972. május 9.

- valamennyi vállalati döntéshez, amely a dolgozók egészségvédelmét, a balesetelhárítást szolgálja, kéri ki a jövőben az üzemorvos és a pszichológus véleményét is -, javasolta a kgm ergonómiai értekezlete, amelyet kedden tartottak a minisztérium székében, a tanácskozáson dr. béleczi lajos, a csepel művek főorvosa és dulin jeno, a trösz munkalélektani laboratóriumának vezetője tartott előadást az üzemi pszichológia térhódításáról, annak jelentőségéről.

a vitában számos javaslat hangzott el, ezeket összegezve az értekezők ajánlásokat terjeszt a minisztérium, a szakszervezet és a vállalatok vezetői elé. ajánlják például, hogy a rövid- és középtávu tervek ergonómiai jellegű részeinek kidolgozásába vonják be az üzemorvosokat és pszichológusokat is, vezessék be az alkalmassági vizsgálatokat, pszichológiai előszűréseket azokon a területeken, ahol a munka különösen nagy figyelmet igényel. azt is kezdeményezik, hogy az üzemi és szakszervezeti szervek a jövőben az üzemorvossal és a pszichológussal működjenek együtt a balesetek leggyakoribb okainak feltárásában, s közösen dolgozzák ki a balesetek elhárításának, a munkahelyi környezet javításának módjait. /mti/

bb. 28. magyar-jugoszláv építésügyi tárgyalások

tm/e ie -cz

1972. május 9.

jugoszláv építésügyi delegáció érkezett budapestre achmed hanicnak, a horvát kamara építőipari tanácsa titkárnak vezetésével, a magyar-jugoszláv építő- és építőanyagipari együttműködési állandó albizottság 10. ülészakára. kedden az építésügyi és városfejlesztési minisztériumban megkezdődtek a tárgyalások, amelyeket magyar részről simor jános miniszterhelyettes, az albizottság magyar tagozatának elnöke vezet. a tanácskozások napirendjén az 1971. évi együttműködés értékelése és az 1972-1973-ra szóló gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési program egyeztetése szerepel.

a jugoszláv delegáció közvetlenül is tárgyal az együttműködésben érdekelt magyar vállalatokkal. meglátogatnak építőanyagipari vállalatokat és nagyobb építkezéseket. /mti/

12.00/e

101320 I szövetség

- 20 -

bb. 29. két új füstszűrős cigaretta - a magyar dohányipar sajtótájékoztatója

t jf/řk/e ie -cz

1972. május 9.

dr. móger jános, a dohányipari vállalatok trösztjének vezérigazgatója kedden a mém váci utcai bemutatótermében ismertette az újságírókkal a dohányipar idei programját. a gyárakban 24,5 milliárd cigaretta készül, a füstszűrős cigaretták aránya eléri a 48 százalékot. újdonság, hogy filterrel hozzák forgalomba a népszerű symphoniát, s a „100-as”, cigaretta mentholos változatát is árusítják majd.

a dohányipar vezetői beszámoltak róla, hogy a dohánytermesztés hazánkban fellendülőben van. a dohányipari áremelés és a gépészet állami ártámogatása kedvezően érezteti hatását. a termelőkkel az előirányozottnak megfelelő területre, 27 000 hektárra sikerült szerződést kötniök a dohánygyáraknak, és figyelemre méltó az is, hogy a szerződések szerint megnőtt az új, nagyobb termelési biztonságot adó fajta aránya.

a dohánygyárak idén egyebek között 14,5 millió forint értékű gépet és kémiai anyagot bocsátanak termelő-partnereik rendelkezésére. a gazdaságoknak további segítséget jelent, hogy a korszerű, nagyteljesítményű gépek nagyrészt 70 százalékos állami ártámogatással vásárolhatják meg. idén már 45 nagyteljesítményű dohánykombájn dolgozik majd a földeken, ezeket kanadából importálják. a termelők munkáját korszerű szárítógépek is segítik, ezek alkalmazása javítja majd a dohányárak minőségét.

a dohányiparban idén 70 millió forintot költenek rekonstrukciós munkálatokra, ebből 30-32 millió forinttal bővítik a filtergyártó kapacitást. /mti/

bb. 30. tudományos ülészak a nemzetközi könyv-alkalmából a miskolci egyetemen

vid/e kz -cz

1972. május 9.

a miskolci nehézipari műszaki egyetem európa hírű könyvtárának selmeci műemlék termében kedden kétnapos tudományos ülészak kezdődött a nemzetközi könyv-alkalmából. dr. szabó jános egyetemi tanár, tudományos rektorhelyettes megnyitója után 14 előadás hangzott el: könyvtárvezetők, egyetemi tanárok, bánya- és kohómérnökök, kutatók számoltak be a korszerű tájékoztatási, információs törekvésekről, a szakirodalom hasznosításáról a kutatómunkában, s megemlékeztek a felszabadulás előtti munkáskönyvtárak tevékenységéről.

az ülés 70 résztvevője szerdán meglátogatja az új megyei könyvtárat, ellátogatnak a rudabányai érc- és ásványbányászati múzeumba, a diósgyőri központi kohászati múzeumba, s megismerkednek a borsodi vegyikombinát műszaki információs szolgálatával. /mti/

12.05/e

101320

-21-

bb.31. jubileumi hét tatabánya hatvan éves általános iskolájában

vid/kz/ok cz

1972. május 9.

jubileumi hét kezdődött kedden a megnyitásának 60. évfordulóját ünneplő tatabányai kossuth Lajos általános iskolában. a nevezetes évforduló alkalmából érdekes kiállításokat nyitottak. a diákok és a tanárok felkutatták a cementgyár lakótelepén épített egykori iskolaépületről készített fotókat, a legelső osztálytáblát és sok más, ma már kurióziumnak számító dokumentumot, 300 kép, illetve dokumentum tükrében mutatják be a hatvan év történetét. az itt végzett és azóta országos hírűvé vált festők munkáiból is szép kiállítást nyitottak.

a jubileumi héten író-olvasó találkozót, emlékműsort és sportversenyeket is rendeznek. meghívták az ünnepségre az iskola egykori pedagógusait, s azokat az „öreg diákokat”, akik az iskola első tanulói voltak és még ma is kapcsolatban vannak a hatvanéves intézménnyel./mti/

Lek

bb.32. megjelent a társadalmi szemle májusi száma

zs/ok cz

1972. május 9.

a párt elméleti és politikai folyóiratának májusi száma vezető helyen emlékezik meg georgi dimirovról, születésének 90. évfordulója alkalmából. társadalmi viszonyaink fejlődésével és alkotmányunk módosításával foglalkozik takács imre cikke, macsári károly pedig a szocialista brigádmozgalom fő eredményeit és problémáit foglalja össze. négy írás szól gazdasági életünk gondjairól és feladatairól. pozsgay imre: „a haladás ára”, című cikkében a gazdaságirányítási reform további sikeres megvalósításáért száll sikra; hoós jános a beruházási tevékenység és a beruházási döntési rendszer mai helyzetét és problémáit elemzi; dolgos jános a vállalati üzem- és munkaszervezésről készített interjút a mechanikai művek vezérigazgatójával, párttitkárával és szakszervezeti titkárával; végül pedig három tudós mondja el a folyóirat hasábjain különböző álláspontját egy döntés előtt álló fontos népgazdasági kérdésben: a szarvasmarhatenyésztés nagy gondjának megoldási lehetőségeit illetően. a nemzetközi kérdések rovatában horn gyula és szürös mátyás a szocialista országos külpolitikájának helyéről és szerepéről, háy lászló az imperialista országok gazdaságpolitikájának alakulásáról ír. a nemrég elhunyt dr. holló mária már el nem hangzott konferenciáját közli a tudományos-technikai forradalom című rovat - ez az előrelátás szükségességét és objektív lehetőségét taglalja. füleki józsef interjút készített szalay lászlóval, a szombathelyi tanítóképző intézet igazgatójával a közoktatás és a közművelődés kapcsolatáról. tartalmas folyóirat-szemle egészíti ki a társadalmi szemle májusi számát./mti/

- 22 -

bb.33. ösztöndijas szakmunkástanulók

vid/kz/ok cz

1972. május 9.

Az évente mintegy hétszáz millió forint értékű terméket produkáló szolnok megyei állami építőipari vállalatnál szakmunkástanuló ösztöndíj rendszert vezettek be: meghatározott összeget fizetnek az ipari tanulóknak. jelenleg százhusz kőműves, ács, lakatos, festő, szerelő munkás élvezi a vállalat anyagi támogatását. Lehetőséget teremtenek arra is, hogy a fiatalok, helyben szerezhessenek magasabbfokú szakmai képesítést.

tanulmányi ösztöndíj szerződést kötöttek több egyetemen tanuló fiatalokkal is: nyolcan építész, illetve gépészmérnöki karon tanulnak, hatan pedig főiskolán, illetve felsőfokú technikumban szereznek képesítést a vállalat ösztöndíján./mti/

I havonta

bb.36. székelyföldön vendégszerepel a pécsi Leánykórus

vid/kz/ok cz

1972. május 9.

a pécsi Leánykórus klára gimnázium és sepsiszentgyörgyi 1. számú liceum között tartalmas iskolabaráti kapcsolatok szövődtek az utóbbi időben. ennek jegyében került sor áprilisban az erdélyi diákok „székely”, népi együttesének látogatására, amelynek során pécssett, mohácson és komlón mutatkoztak be a közönségnek. e látogatás viszonzásául kedden sepsiszentgyörgyre utazott a pécsi iskola nyolcvan tagú küldöttsége, dr. görcs lászló igazgató vezetésével. a Leánykórus klára gimnázium tanárai és tanulói egy héttig tartózkodnak erdélyben, megismerkednek a székelyföld életével és kulturájával. az iskola híres Leánykórusa ebből az alkalomból hangversenyt ad a sepsiszentgyörgyi magyar színházban, valamint kézdívasárhelyen, zágonban és baróton is. műsorukon magyar szerzők - elsősorban bartók, kodály, bárdos, és weiner - művei, valamint nemzetiségi népdal-feldolgozások szerepelnek majd./mti/

- 23 -

Tóth

bb. 34. időjárásjelentés

-cz/e

1972. május 9.

a meteorológiai intézet jelenti május 9-én, kedden 13.00 órakor:

többfelé zápor, zivatar

európa nagy részének időjárását két alacsony nyomású légköri képződmény irányítja. az egyik moszkva térségében elhelyezkedő ciklon északi széllel, hideg sarkvidéki eredetű légtömeget szállít dél, délkelet felé. hatásukra a szovjetunió európai területének északi és középső részén többfelé esik az eső, hó. a hideg levegő első gyengébb hulláma ma reggelre elérte a kárpátok északi részét, szórványos záporok, helyenként erős szelek kíséretében. a másik ciklon áramlási rendszerében nyugat felől óceáni hűvös léghullámok áramlanak európa nyugati részére. közép-európa és így a kárpát-medence is a két ciklon közötti területre esik.

házáinkban hétfőn változóan felhős idő volt. a felhőzettől függően 2-8 órán át sütött a nap. sok helyen volt eső, záporosó, többfelé zivatar kíséretében, egy-két helyen jégeső is hullott. a lehullott csapadék mennyisége általában csapadéknyom és 10 mm között váltakozott, de néhány zivatargócban elérte a 24-31 mm-t, sőt fertőszentmiklóson 37, mátraszentlászlón 45 mm-t mértek. a hőmérséklet napközben 18-25 fokig emelkedett. kedd hajnalra 7-14 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt változóan felhős idő volt, szórványosan volt eső, záporosó, zivatar, sőt a főváros egyes kerületeiben jégeső is hullott. a hőmérséklet 11 órakor az ország területén 17-21 fok között váltakozott.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 17.0 fok volt, 1,6 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 16 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 mm, gyengén süllyed.

várható időjárás szerda estig: változóan felhős idő, többfelé eső, záporosó, zivatar. mérsékelt, a zivatarok idején átmenetileg megélénkülő, változó irányú szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 7-12, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 17-22 fok között.

a duna vizállása budapestnél 240 centiméter. /mt1/

13.43/e

Tóth

- 24 -

bb. 35. hiányos a belső ellenőrzés, elmarad a felelősségrevonás - vállalati pénzügyi revízióról tárgyalt a békés megyei tanács vb

vid/e kz -cz

1972. május 9.

vállalati pénzügyi revíziók és a felügyeleti gazdasági ellenőrzés tapasztalatait vitatta meg keddi kibővített ülésén a békés megyei tanács végrehajtó bizottsága. mint rámutattak, az elmúlt évben a megyei bevételi hivatal irányításával 173 vállaltszerűen gazdálkodó egységben vizsgálták többek között a pénzügyi fegyelmet, a szabályozók vállalati hatékonyságát, a számviteli- és az okmányfegyelmet. a tapasztalatok szerint a kétségtelen javulás ellenére még sok a szabálysértés, az okmányok helytelen kezelése, a bizonylati fegyelem megsértése. a korábbinál több külföldi és belföldi utazást finanszíroztak szabálytalanul, sok az ügynöki költség, a megvalósított beruházások egy részét nem a rendeltetésének megfelelően hasznosítják. néhány helyen, köztük a szőrmeipari vállalatnál és a 4. sz. sütőipari vállalatnál a belső szervezettség nemhogy javult, hanem tovább romlott. jó példaként említették viszont a békés megyei tervező vállalatot, ahol példásan szervezték meg az ellenőrzést és a bizonylati fegyelem betartását.

a megyei tanács vb többek között határozatot hozott arra, hogy minden esetben felelősségre kell vonni azokat a személyeket, akik vétettek a gazdálkodási szabályok ellen. a felelősségre vonás nagyságát a tények szabják meg még akkor is, ha az érintett személy időközben más vállalathoz ment dolgozni. meg kell szigorítani a belső ellenőrzést s a vezetők anyagi, erkölcsi megbecsülésének elbírálásakor messzemenően figyelembe kell venni a pénzügyi revízió eredményeit is. /mt1/

...-

bb. 39. szakszervezeti küldöttség utazott az ndk-ba

tm/e ie -cz

1972. május 9.

az ndk kereskedelmi és élelmezésipari dolgozók szakszervezete központi vezetőségének meghívására dr. dabronaki gyula elnök vezetésével berlinbe utazott az élelmezésipari dolgozók szakszervezetének küldöttsége. /mt1/

...-

13.48/e

Tóth

- 25 -

bb. 37. tovább fejlesztik a kék kártya egyezményt - mongóliába utaztak az állami biztosító vezetői

i kf/tr/ok ie cz

1972. május 9.

fehér sándor, az állami biztosító vezérigazgatója és ács lászló vezérigazgatóhelyettes kedden mongóliába utazott a szocialista országok biztosító és viszontbiztosító intézeteinek konferenciájára.

az ulan-bator-i tanácskozáson a szocialista országok biztosító intézeteinek vezetői megvitatják együttműködésük eddigi eredményeit a nemzetközi biztosításban és a viszontbiztosításban, kicserélik tapasztalataikat a belföldi biztosítások különféle kérdéseiben. az értekezlet foglalkozik a kék kártya egyezmény továbbfejlesztésével is.

x x x

a kék kártya egyezmény a nemzetközi gépjárműbiztosításban a szocialista országok jó együttműködésének eredménye. az elmúlt években az egyezmény fokozatosan bővült, s ma már gyakorlatilag kiterjed a nemzetközi gépjárműforgalomban előforduló valamennyi káresetre, így a casco károkra is. az egyezmény létrehozásában kezdeményező szerepe volt az állami biztosítónak; javaslatára a kék kártya egyezmény szakértői bizottságának a múlt hónapban budapesti tartott értekezletén további fejlesztési tervet dolgoztak ki. az autósok számára érdekes indítvány lényege, hogy a casco biztosítás igazolására rendszeresítsenek egységes formanyomtatványt, amellyel áthidalható a kárbejelentéseknél adódó nyelvi nehézségek. /mt1/

...-

bb. 40. szovjet katonák baráti találkozója az mhsz és a volán budapesti vezetőivel - koszoruzás a gellérthegyen

t vt/tm/ok zs cz

1972. május 9.

a győzelem napja, a II. világháború befejezésének 27. évfordulója alkalmából a magyar honvédelmi szövetség budapesti vezetői - élen kelemen győző titkárral - valamint a volán tröszt vezetői, tapolczai kálmán vezérigazgatóval az élen, továbbá fővárosi párt, állami és tömegszervi vezetők hétfőn ellátogattak a szovjet déli hadseregcsoport budapesti nevet viselő alakulatához, amely a főváros felszabadításában is részt vett. a szovjet katonai egység parancsnoka egy térképen bemutatta a vendégeknek azt az utat, amelyet az alakulat a fasiszták elleni harc során megtett. ezt követően a fővárosból érkezett vendégek megtekintették a katonák elhelyezési körleteit, majd harci-technikai bemutatót és sportünnepségen vettek részt.

/folyt.köv./
14.03/e

- 26 -

Tó 1450

bb. 40. /szovjet katonák...folyt./ok

a szovjet alakulat tagjainak egy csoportja kedden viszonzta a baráti látogatást. reggel a magyar néphadsereg központi klubjában találkoztak a vendéglátókkal. délelőtt a szovjet katonavendégek a parlamentet nézték meg, onnan a hadtörténeti muzeumba látogattak. ezt követően a volán tröszt négy budapesti üzemeiségét keresték fel.

délután a vendégek és a vendéglátók a gellért-hegyen elhelyezték a kegyelet koszorúit a hazánk szabadságáért életüket vesztett szovjet hősök emlékművénél. /mt1/

...-

bb. 38. a kiegyensúlyozottabb zöltség-gyümölcsellátásért - eredménnyel járt a mék-ek átszervezése

t ol/mm/e ie -cz

1972. május 9.

milyen eredményekkel járt a zöltség- és gyümölcskereskedelmi vállalatok múlt évi tevékenysége - hogyan alakuljon az idei felvásárlás és értékesítés? - miből fedezzék az esetleges, előre nem látható nagyobb mérvű veszteségeket? - ezekről a kérdésekről tárgyalt kedden a gellért szálló gobelin termében a zöltség-gyümölcs kereskedelmi egyesülés igazgató tanácsa.

deák istván, a tanács elnöke egyebek között elmondotta, hogy hasznos volt a mék-ek átszervezése. ezek egy évvel ezelőtt alakultak át a tsz-ek és az áfész-ek szövetkezeti közös vállalataivá. a burgonya-, zöltség- és gyümölcsforgalmazó vállalatok gazdálkodási rendszerét önkéntes társulások alapján úgy alakították, hogy a forgalmi tevékenységben a termelői érdekelttség is érvényesüljön, az áru gyorsabban, kisebb költséggel jusson el az üzletekbe, a választék és a minőség kielégítse a jogos igényeket. e célok megvalósítása közben nemcsak a lakosság ellátását kellett biztosítani, hanem az exportfeladatok végrehajtását is. s mind e közben le kellett küzdeni azt a kezdeti idegenkedést, amellyel az érdekeltek egy része a vállalatok átalakítását fogadta.

jelenleg 1 028 tsz, 456 áfész és 45 szakszövetkezet tagja a mék-vállalatoknak. a társzövetkezetek vezetőiből alakult igazgatótanácsok tulajdonosi jogaik tudatában, felelősséggel kezdtek hozzá az újjáalakult vállalatok irányításához.

/folyt.köv./

Tó 1450

- 27 -

bb . 38. /a kiegyensúlyozottabb...folyt./e

rendszeresen foglalkoztak a felvásárlás, az értékesítés, az áruválaszték és a minőség problémáival. meghatározták a jövedelmezőségi mutatókat, kidolgozták a fejlesztési terveket, stb. e széleskörű tevékenységnek tudható be, hogy zökkenőmentes volt az átalakulás, s a vállalatok többségénél már az első évben sikerült kialakítani olyan üzletpolitikát, amelynek mind a termelők, mind a fogyasztók hasznát látják.

az egyesülés tagvállalatai - a megyei mék-ek, a budapesti zöldért vállalat és a hungarofrukt külkereskedelmi vállalat - az évente megtermelt zöldségnek és gyümölcsnek mintegy 60 százalékát vásárolják fel. a múlt évben - a nehéz mezőgazdasági esztendő ellenére - 115 000 vagonnyi árut vásároltak fel, s tíz százalékkal többet hoztak forgalomba, mint a megelőző évben. 1970-ben a lakosság részére 43 000, 1971-ben pedig már 45 000 vagonnyi árut értékesítettek.

nagy gondot fordítottak a vállalatok az áruválaszték bővítésére, s a minőség javítására is. mintegy 20 százalékkal több tisztított, előre csomagolt árut hoztak forgalomba mint az előző évben. a lakosság részére téli tárolásra előirányzott 18 000 vagon helyett 22 000 vagonnyi árut tároltak. a hungarofrukt utján 43 000 vagon zöldséget és gyümölcsöt exportáltak. ez kétezer vagonnal kevesebb ugyan, mint a megelőző évben, de egyes cikkekből gyengébb volt a termés, s az elsődleges feladat a lakosság igényeinek kielégítése volt.

az üzleti tevékenységből származó árbevétel 200 millió forinttal több volt az előző évinél, meghaladta a tízmilliárd forintot. a vállalatok tiszta nyeresége azonban együttesen sem érte el a százmillió forintot, vagyis az összforgalom egy százalékát. az elmúlt évben kétségtelenül emelkedtek a zöldség- és gyümölcsfélék árai, ám - mint azt az előadó is mondotta - éppen az utóbbi számok bizonyítják: a drágulásért aligha lehetne a tagvállalatokat hibáztatni. míg ugyanis a vállalatok árérésének az átlaga 1970-ben 28,9 százalék volt, a tavalyi átlag - a különböző terhek növekedése ellenére - már csak 26,6 százalék.

dr.pintér györgy, az egyesülés vezérigazgatóhelyettese ismertette az ideai felvásárlási és értékesítési terveket. a tagvállalatok ez évben a tavalyinál 15-20 százalékkal több árut kívának felvásárolni, értékesíteni. így például a terv szerint 22 900 vagon burgonyát, 46 300 vagon zöldséget, 62 200 vagon gyümölcsöt, összesen 131 400 vagonnyi árut vásárolnak fel.
/folyt.köv./

14.12/e

16/470

- 28 -

bb. 38. /a kiegyensúlyozottabb...2.folyt./e

több olyan cikkből, amelyekből a tsz-ek a múlt években nem szívesen szerződtek, - így paradicsomból, paprikából, zöldbabból, uborkából, stb. - ezévre többre kötöttek értékesítési szerződést, mint amennyit a felvásárlási tervek előirányoztak. ebből az árutömegeből 22 700 vagon burgonyát, 44 000 vagon zöldségféléket és 62 500 vagonnyi gyümölcsöt, együttesen tehát 129 200 vagon árut kívánnak értékesíteni, ami 18 százalékkal haladja meg a múlt évi tényleges értékesítést. a tervek szerint a tagvállalattól az idén kétezer vagonnal több áru kerül a lakosság, „asztalára”, mint tavaly, s 18-20 százalékkal növelik az exportot is. előreláthatólag 15 százalékkal több primőrúru kerül forgalomba és tovább növelik a tisztított és előre csomagolt cikkek arányát./mti/

bb. 46. koszorúzás a szabadság téri szovjet hősi emlékműnél

i bc/fk/e zs -cz

1972. május 9.

a győzelem napja és a csehszlovák szocialista köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából frantisek dvorsky nagykövettel az élen a budapesti csehszlovák nagykövetség tagjai kedden megkoszorúzták a szabadság téri szovjet hősi emlékművét. a koszorúzásnál jelen volt pesti endre vezérőrnagy, a budapesti helyőrség parancsnoka, s a külügyminisztérium és a honvédelmi minisztérium több vezető munkatársa. ott voltak v.j. pavlov nagykövet vezetésével a szovjetunió budapesti nagykövetségének tagjai, valamint a szovjet déli hadseregcsoporthoz tartozó képviselőtábor b.p. ivanov vezéreztetés és f.k.iscsenko repülő-vezérőrnagy. /mti/

bb. 47. fogadás a csehszlovák nemzeti ünnep alkalmából

t bc/fk/e zs -cz

1972. május 9.

frantisek dvorsky, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövete a csehszlovák nemzeti ünnep alkalmából kedden délben fogadást adott.

a fogadáson részt vett kállai gyula, komócsin zoltán, az mszmp politikai bizottságának tagjai, kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke, dr.ajtai miklós, a minisztertanács elnökhelyettese, czinege lajos vezéreztetés, honvédelmi miniszter, dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter, dr.korom Mihály igazságügyminiszter, gyenes andrás, az mszmp kb külügyi osztályának vezetője, marjai józsef külügyminiszterhelyettes, valamint a politikai, a gazdasági, a kulturális és a társadalmi élet több más vezető személyisége. részt vett a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők sok vezetője és tagja is. /mti/

14.18/e

16/470

- 29 -

bb 41. műszaki gazdasági konferencia ózdon - harmincnégymillió forint nyereséggel zárták az első negyedévet

vid/kz-ju -cz

1972. május 9.

a mintegy tizennégyezer dolgozót foglalkoztató ózdi kohászati üzemekben kedden műszaki-gazdasági konferenciát tartottak. értékeltek az első negyedév eredményeit és meghatározták a további feladatokat. megállapították, hogy a gazdaságosság javítására bevezetett intézkedések, a műszaki és fizikai dolgozók kezdeményezései, a folyamatos anyagellátás és nem utolsósorban az enyhe téli időjárás kedvezően befolyásolta a vállalat kilenc gyáregységének munkáját. így például az év első 3 hónapjában a nagyolvasztómű szocialista brigádjai tervén felül tizenhátezerháromszáznegyvenkilenc tonna acélnyersvasat csapoltak. a kohászok nagyszerű teljesítménye kihatott a többi üzemekre is. a martinások ezeregyszázhusz tonna többletacetalt adtak a népgazdaságnak, a finomhengermű kollektívája pedig kétezerkétszázhuszonöt tonna hengerelt készáruval szárnyalta túl első negyedévi előírását. a szocialista munkaversenynek nagy szerepe volt a selejt csökkentésében, amelyet 1,72 százalékról 1,69 százalékra szorítottak le. mindezek eredményeként az elmúlt három hónapban a tervezett 25 millió helyett 34 millió forint nyereségre tett szert a vállalat. az eredmény tartósításának egyik jelentős állomásaként a „dolgozz hibátlanul”, mozgalmat jelölték meg. az új mozgalom elterjesztésére előkészítő bizottságot alakítottak. ez a bizottság a különböző gyáregységekben olyan műszaki, gazdasági, szervezési és nevelési intézkedések bevezetését tervezi, amelyek a hibák csökkentésére irányulnak és megakadályozzák azok ismétlődésszerű előfordulását. céljuk, hogy a mozgalomban minden dolgozó részt vegyen és az már a közeljövőben a munkaverseny egyik szerves része legyen. /mti/

--

bb 42. átadták az „arany fogaskerék”, díjat

vid/kz-ju -cz

1972. május 9.

az „arany fogaskerék”, díjat, amelyet a kisz vas megyei bizottsága alapított a legjobb üzemi kisz szervezetek jutalmazására, kedden adták át a fiataloknak. a pénzjutalommal járó díjat a száz éves szombathelyi máv járműjavító, az afit 12-es szombathelyi autójavító vállalata, a szombathelyi remix, a cell-dömölki kesztyűgyár, a sárvári cukorgyár és a vas megyei állami építőipari vállalat kisz bizottságának lakatos alapszervezete nyerte el. e több mint ezer fiatal tömörítő hat alapszervezet az elmúlt évben példát mutatott a termelésben, a brigádmozgalomban, a közéleti tevékenységben, a művelődésben és a sportban. a járműjavítóban dolgozó fiatalok az üzemük centenáriuma alkalmából indított munkaversenyben méltó társaik voltak az idősebb, tapasztaltabb dolgozóknak. minden vasuti kocsi javítási idejét egy nappal lerövidítették, s ennek eredményeként a tagoknak összesen 2000 fuvarnappal többel állhattak rendelkezésre.

a kisz vas megyei bizottsága egyúttal meghirdette az idei évre szóló versenyt az 1972-ben odaitérendő „arany fogaskerék”, elnyeréséért. /mti/

14.22/ju

--
- 30 -

bb. 43. újra zuhog a lillafüredi vizesés

vid kz/mné/il cz

1972. május 9.

újra teljes szépségében láthatják a kirándulók a bükk hegység egyik idegenforgalmi nevezetességét a lillafüredi palota szálló melletti vizesést. az utóbbi napokban lehullott bőséges csapadék ugyanis lehetővé tette, hogy legalább mester-ségesen - a hámosi-tóból szivattyúkkal átemelt vízzel - ismét működésbe helyezték. a vizesést eredetileg tápláló szinvaforrás kristálytiszta vizét ugyanis a lakosság ellátására használják fel./mti/

--

bb. 44. milyen legyen a városi autóbusz - autóbusz-szakértői tanácskozás győrről

vid kz/mné/il cz

1972. május 9.

kedden győrről megrögt az autóbuszok konstrukciós és szilárdsági problémáival, illetve az autóbusz-gyártást kiszolgáló iparágak helyzetével foglalkozó kétnapos országos autóbusz szakértői konferencia. a tanácskozáson az említett szempontokból mindenekelőtt azt tisztázzák, milyen legyen a városi tömegközlekedés céljainak legjobban megfelelő autóbusz. a tanácskozás első napján, az autóbusz-gyártást kiszolgáló iparágak helyzetével kapcsolatban hangsúlyozottan mutattak rá, hogy az érintett üzemek között nincs meg az egység, s ez mind az autóbuszgyártás korszerűsége, mind pedig tervszerűsége szempontjából gondokat jelent. rámutattak, hogy például az ikarus 55-ös autóbuszok gyártásában 110 vállalatnak kell együttműködnie, s ilyen körülmények között az optimális kooperáció valóban elengedhetetlen.

a konferencia résztvevői meglátogatják a győri magyar vagon és gépgyárat is, ahol az ikarus autóbuszok futóműveit és motorjait készítik./mti/

--

bb. 48. gáspár sándor vezetésével szakszervezeti delegáció utazott az nszk-ba

sl/tm/ie/il cz

1972. május 9.

gáspár sándornak, a szot főtitkárának vezetésével a német szakszervezeti szövetség /dgb/ elnökségének meghívására kedden magyar szakszervezeti küldöttség utazott a német szövetségi köz-társaságba.
/folyt.köv./

14.15/il

- 31 -

bb. 48./ gáspár folyt./ il

a küldöttség tagjai: timmer józsef, a szot titkára, méhes lajos, a vas-, fém- és villamosenergiaipari dolgozók szakszervezetének főtitkára, kimmel emil, a nyomda-, papíripari és sajtó dolgozói szakszervezetének főtitkára, dr. tamás lászlóné a szot nemzetközi kapcsolatok osztályának alosztályvezetője. a delegáció a dgb küldöttségének tavalyi magyarországi látogatását viszonzza. nszk-beli tartózkodása során tárgyalásokat folytat a két ország szakszervezeteinek kapcsolatáról, együttműködéséről, és a nemzetközi szakszervezeti mozgalom időszerű kérdéseiről./mt1/

bb. 49. bővülnek a magyar-osztrák határmenti kulturális kapcsolatok

vid kz/il cz

1972. május 9.

ausztriai tapasztalatcserére utazott kedden a szombathelyi bartók béla zeneiskola tantestülete. a grazi zene- és képzőművészeti főiskolát, valamint egy kisváros - mürzuschlag - zeneiskoláját keresik fel. a két ausztriai zeneoktatási intézménnyel régebbi eredetű kapcsolatuk van a szombathelyieknek. többször vendégül látták az ottani nevelőket. a vasiak először utaztak hozzájuk.

ausztria keleti területei és a határszéli vas megye között egyre szorosabb kulturális kapcsolat alakul ki. a levéltársok rendszeresen találkoznak, közös kutatási programokat valósítanak meg. a készülő megyei helytörténeti lexikonhoz például nélkülözhetetlen adatokat szolgáltatnak a szomszédos ország állami és magán levéltárai. a muzeumi és a könyvtári hálózat együttműködése is gyümölcsöző. a szombathelyen megjelenő vasi szemlébe több osztrák szerző művét közölték, s a vasiak írásait odakint publikálják.

a szombathelyi háman kató ének- és zenei általános iskola kórusa többször járt vendégszereplésen, s osztrák zenepedagógusok tanulmányozták a kodályi ének-zene tanítási módszert a vas megye székhelyén. a képzőművészek a pannon tájak közös tárlatain egymás mellett állítják ki képeiket szobraikat. a szombathelyi tanítóképző és több osztrák pedagógusképző intézet is több oktatási - nevelési témában együtt dolgozik./mt1/

14.20/il

Tolráio

--

- 32 -

bb. 45. eltemették losonczy györgyöt

t ró/fk/e zs -cz

1972. május 9.

gyászolók sokasága töltötte be az operaház előcsarnokát kedden losonczy györgy bucsuztatóján. koszorúkkal borított koporsója mellett álltak családtagjai, barátai, pályatársai, jelen volt kulturális és művészeti életünk számos jeles képviselője. az operaház zenekara, emlékezve losonczy györgy egyik legendás szerepére, „a nürnbergi mesterdalnokok”, 3. felvonásának előjátékát adta elő. az operaház igazgatósága és tagsága nevében lukács miklós igazgató bucsuzott losonczy györgyötől, akiben az alkotó és reprodukáló művész a legmagasabb szinten egyesült.

- példájával bizonyította, hogyan lehetséges a nagy zene-költők hőseit, azok lelki világát nemcsak interpretálni, hanem minden egyes alkalommal újból és újból megteremteni. hans sachs, scarpia, a bolygó hollandi, jágó, don juan vagy borisz godunov alakítása ugyanolyan mértékben az újrateremtő fantázia alkotó erejének szülötte, mint a zeneszerző géniuszának gyermeke.

- életművének legfőbb tartópillérei a wagner-alkotások hősei voltak: az örök megbékélést kereső hollandi, telramund: a félrevezetett hős, a kezdetben tetterős, később egyre töprengőbbé váló, majd már csak szemlélődő wotan és végül mindenek felett az a szerep, ami legélénkebben él valamennyiünk emlékezetében: a nürnbergi mesterdalnokok suszter-poétája, mert nemcsak mesterdalnok volt, - hanem ahogy azt wagner megálmodta - igazi poéta is!

az operaház magánénekesekének bucsuszavait jámbor lászló tolmácsolta.

a farkasréti temetőben az operaház énekkara a végzet hatalmából adott elő részletet, majd losonczy györgyöt örök nyugalomra helyezték. /mt1/

14.45/e

Tolráio

-33-

bb 50. elhunyt tóth cz. pál, a párt és a munkásmozgalom régi harcosa

vid-fm szb -cz

1972. május 9.

tóth cz. pál a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje 70 éves korában elhunyt. temetése május 11-én 10 órakor lesz a bélmegyeri temetőben.

az mszmp békési járási bizottsága.

/mti/

.-

bb 51. győri ülésezett a textilipari dolgozók szakszervezetének elnöksége

vid-kz/mné szb -cz

1972. május 9.

helyszínen megtartott ülésén értékelte kedden a győri richards finomposztógyár vállalati, szakszervezeti testületének munkáját a textilipari dolgozók szakszervezetének elnöksége. elismeréssel szóltak az ülésen arról, hogy a szervezettséget tekintve a győri textilgyár dolgozói ipari szinten élen járnak. a gyapjuiparhoz tartozó összes vállalatok közül itt tartják be a legkövetkezetesebben a munkavédelmi előírásokat, s minimálisra csökkentették a túlórák számát is. a vállalat ebben az évben saját erőből 2,8 százalékos bérfejlesztést akar végrehajtani, ami a bérpreferenciával együtt 4,1 százalékos bérszínvonal-növekedésnek felel majd meg.

az ülés befejeztével a szakszervezet elnökségének tagjai megtekintették a richards üzemeit. /mti/

.-

bb 52. fehér lajos, a kormány elnökhelyettese fogadta a fao vezérigazgatóját

k jf/tm szb -cz

1972. május 9.

fehér lajos, a kormány elnökhelyettese kedden fogadta a hazánkban tartózkodó a.h. boermát, a fao vezérigazgatóját, és megbeszélést folytatott vele magyarországi és a fao közötti együttműködésről, valamint annak továbbfejlesztési lehetőségeiről. a megbeszélésen részt vett kazareczki kálmán mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes, a fao magyar nemzeti bizottságának elnöke.

/folyt.köv./

15.25/szb

-34-

NA 1530

bb 52. /fehér lajos,... 1. folyt./-szb

a.h. boermát kedden fogadta dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter; ez alkalommal is eszmecsere került sor hazánkat és a fao-t közösen érintő problémákról. /mti/

.-

bb 53. jobban ki kell használni az élelmiszergazdaság számítógépeit és műszereit - a mém miniszteri értekezlete

1972. május 9.

t jf/tm szb -cz

a mém miniszteri értekezlete megvizsgálta hogyan használják ki a tárca felügyelete alá tartozó intézmények és vállalatok a rendelkezésükre álló műszereket, számítót, valamint adatfeldolgozó gépeket. az értekezlet megállapította: bár van előrehaladás, - ugyanis lényegesen több adatot dolgoznak fel és értékelnek a nagy teljesítményű szerkezetekkel, mint évekkel ezelőtt -, további intézkedésekre van szükség, mert a szerkezeteket nem használják ki teljesen. miután nagy értékű berendezéseket és elektronikus számítógépeket van szó, a „kiesés”, nemcsak a szerkezetekkel rendelkező intézmények és vállalatok számára hátrányos, hanem azoknak a gazdaságoknak a munkáját is visszaveti, amelyek szívesen alkalmaznának ilyen berendezéseket, vagy adnának megbízást programok kidolgozására, de nem tudnak a lehetőségről.

célszerűnek találták azt is, hogy központi műszerügyi szolgálatot hozzanak létre, amely rövid idő alatt összehozza majd a műszer-katasztert, és egyúttal a koordinációt is ellátja. ez a szolgálat ad majd tájékoztatót arról, hogyan lehet megjavítani a készülékeket, az alkatrészek beszerzését is irányítja és speciális javításokra vállalkozik.

a miniszteri értekezlet határozata szerint szabályozni kell a nagy értékű speciális műszerek beszerzési rendjét. kihasználásukról a jövőben nyilvántartást vezetnek majd, és az eddiginél jobban gondoskodnak az üzemeltetéshez szükséges szakemberek képzéséről. /mti/

.-

15.28/szb

-35-

NA 1530

bb 54. szakszervezeti delegációk elutazása

mm szb sl

1972. május 9.

elutazott hazánkból a kuwaiti és a ceyloni szakszervezeti küldöttség, az arab szakszervezetek nemzetközi szövetségének küldöttsége, a nigériai és a mongóliai szakszervezetek delegációja, amelyek a szot elnökségének meghívására a május 1-1 ünnepségeken vettek részt. /mti/

--

bb 55. kubai könnyűipari delegáció látogatása a győri üzemekben

vid szb -cz

1972. május 9.

a hazánkban tartózkodó kubai könnyűipari küldöttség, amelyet nora frometa könnyűipari miniszterasszony vezet, kedden a könnyűiparáról, textil, ruházati és butorgyártásáról ismert győrebe látogatott. a héttagnú kubai küldöttséget győri látogatására elkísérte dr. bakos zsigmond könnyűipari miniszterhelyettes. a minisztériumi vezetőkkel és ipari igazgatókkal álló kubai küldöttséget a győri richards finomposztógyárban ligeti imre vezérigazgató tájékoztatta. a vendégek a nap folyamán felkeresték a graboplast pamutszövő és műbörgyárat, a győri kötött-kesztyűgyárat, valamint a cardo butorgyárat. /mti/

--

bb 56. megkezdődtek az akadémiai tudományos osztályok beszámoló és tudományos ülései

t ms-ob/fk szb zs

1972. május 9.

az akadémia hétfőn lezajlott nyilvános közgyűlését követően megkezdődött a tudományos osztályok tanácskozása. t

/folyt.köv./

15.45/szb

-36-

NA 16⁰⁰

bb 56. /megkezdődtek... 1. folyt./-szb

a tudományos ülések sorát hétfőn délután az agrártudományok osztálya nyitotta meg: a mezőgazdaság fejlesztésének előtérben álló problémáiból adódó tudományos feladatokat vitatták meg. dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, a mezőgazdasági tudományok doktora bevezető előadásában rámutatott, hogy a nagyüzemi mezőgazdaság elválaszthatatlan a gépesítésről, s a gépesítés szintjének emelkedésével nő a beható gazdasági elemzés szükségessége is. e téren a nehézségek a mezőgazdasági termelés sajátosságaiból adódnak, mert főleg a természeti viszonyok hatásai, mint külső tényezők, befolyásolják a gazdasági mutatókat és megnehezítik az értékelést. félrevezető eredményhez jutunk akkor is, ha az egyes műveleteket, az egyes gépek gazdaságosságát kiszakítjuk az összefüggések láncolatából. ezeket a nehézségeket jórészt kiküszöbölhetjük, ha a gépesítést ökonómiai rendszerben szemléljük. a rendezés bemenetét a felhasznált biológiai alapanyag /vetőmag, tenyészállat, stb./ adja, kimenete pedig a mezőgazdasági végtermékben jelentkezik. az ezzel kapcsolatos elméleti munkához szükséges tényszámokat a bázisgazdaság szolgáltatta, amelyeknek magasszínvonalu, gazdaságosan üzemeltetett géprendszerrel nagy huzóerőt fejtettek ki az egész hazai mezőgazdasági gépfejlesztésre. nem hagyható azonban figyelmen kívül, hogy a műszaki kutatás nem mindig veszi figyelembe az ökonómiai, gazdasági megállapításokat. sürgető feladat a munka összehangolása. az eddiginél jóval több gondot kell fordítani az ergonómiai intézkedések következetes érvényesítésére is, mégpedig már a gépesítés tervezési, előkészítési szakaszában is.

a további előadások a mezőgazdasági tudományok fejlődésének kérdését világították meg, irányt mutattak a talajművelési rendszerek és eszközök agronómiai értékelésére, ismertették a mezőgazdaság gépesítésének fejlődésével elkerülhetetlenül együttjáró automatizálás tudományos alapjait.

az agrártudományok osztálya keddi tanácskozásának napirendjén elsőként a szántóföldi zöldségtermesztés gépesítése szerepelt. heiczman jános, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa bevezető előadásában a szántóföldi zöldségtermesztés fejlesztésével összefüggő feladatokat vette sorra. kiemelte, hogy a határozatok alapján 1975-ig meg kell teremteni a legfontosabb kultúrák - paradicsom, hagyma, zöldbab, zöldborsó, fűszerpaprika, uborka - komplex géprendszerének első generációját és egyidejűleg művelni kell a távlati fejlesztéssel összehangolt második generáció kifejlesztésére irányuló kutatásokat. /folyt.köv./

15.45/szb

-37-

NA 16⁰⁵

kmbb 56. /megkezdődtek... 2. folyt./-szb

a zöltségtermesztés gépesítésének biológiai feltételeivel mérszöly gyula akadémikus foglalkozott, hangsúlyozva a biológiai és a műszaki kutatások szoros egybehangolásának jelentőségét. előadás hangzott el az ipari kutatások szerepéről is.

a korszerű nagyüzemi mezőgazdaságnak hasonlóképpen fontos problémája az állattartó telepek műszaki fejlesztése. a műszaki kutatásnak ezzel kapcsolatos feladatait bánházi gyula kandidátus összegezte előadásában. a korszerű nagyüzemi állattartási technológiák kialakításának állategészségügyi feltételeit kovács ferenc, az állatorvostudományok doktora világította meg. előadás hangzott el a z állattartási technológiákról is. a vitában nagy hangsúlyt kapott az a vélemény, hogy állattenyésztésünk fejlesztése megköveteli a kutatási eredmények minél korábbi hasznosítását.

gergely istván kandidátus, miniszterhelyettes zárszavában összefoglalta a mezőgazdasági műszaki kutatások hasznosításának lehetőségeit a termelés fejlesztésében.

a társadalomtudományok művelői

hétfői tanácskozásukon - a nyelv- és irodalomtudományi, a filozófiai és történettudományi, valamint a közgazdasági és jogtudományi osztály együttes tudományos ülésén - azzal a kérdéssel foglalkoztak, milyen eljárások alkalmasak a társadalomtudományok által tanulmányozott különböző jelenségek összehasonlító és szembeesítő komplex vizsgálatára. így például hogyan jellemezhető - az összehasonlító irodalomtudomány, az összehasonlító jogtudomány és a történetírásban alkalmazott összehasonlító és szembeesítő eljárások segítségével - az egyes nemzetek irodalma, jogrendszere és története. ezek a módszerek alkalmasak az adott társadalmi jelenség, például a francia forradalom vagy a nagy októberi szocialista forradalom jelentőségének, helyének reális meghatározására, hatásának, kisugárzásának megállapítására, továbbá a köztük levő megegyezések és különbségek feltárására, stb.

abevezető előadásokat sőtér istván akadémikus a nemzetközi irodalomtörténeti társaság jelenlegi elnöke, eörsi gyula akadémikus jogász-professzor és dr. ránki györgy, a történettudományok doktora tartotta.

/foly.köv.

15.55/szb

NA 16¹⁰

-38-

bb 56. /megkezdődtek... 3. folyt./-szb

a kémiai tudományok osztályának

tudományos ülésén bruckner győző akadémikus, a hazai szerveskémiai kutatások helyzetét, eredményeit és perspektíváit elemezte. rámutatott, hogy az elmúlt évtizedben - a kémia többi ágához hasonlóan - a szerveskémia is számottevően fejlődött. a hatalmas iramu nemzetközi versenyben jól megállta helyét a magyar szerveskémiai kutatás is. mind a hagyományos kutatási irányokban, mind a viszonylag rövidebb ideje művelt témakörökben jelentős eredmények születtek az 1964-71. közötti kutatási időszakban. ez elsősorban annak köszönhető, hogy az akadémia, felismerve a szerveskémia jelentőségét, ezt a tudományágat kiemelt kutatási területként támogatta.

nagyban segítette a tudományos munkát az a körülmény, hogy a jelentősebb témakörök kialakítására az elmúlt néhány esztendőben munkabizottságokat hoztak létre, az akadémia szerveskémiai bizottságának a keretében.

az eredményes munkát jelentősen segítette a kutatásra szánt erők koncentrálása. a szerveskémiai alapkutatások számos kiemelkedő gyakorlati jelentőségű eredményhez is vezettek. a legjelentősebb a paptid-kémiai eredmény, az emberi acth hormon szintetizálása volt. elméleti és gyógyszeripari szempontból egyaránt jelentős eredménynek számít az agyértágító hatású alkaloid, a vincamin szintetizálása. a szénhidrát-kémiai kutatások többek között számos daganatgátló hatású cukor-származék előállításához vezettek.

a tudományos ülés vitájában az alapkutatásokkal foglalkozó szerveskémikusokon kívül számos gyógyszeripari szakember is részt vett.

/folyt.köv./

bb 58. a budapesti katonai ügyészség kérése

gg szb zs

1972. május 9.

1972 április 22-én, szombaton 13 óra 45 perckor a budapest, viii. kerület, rákóczi út és vas utca kereszteződésénél levő vilamosmegállónál egy személygépkocsi felszaladt a járdaszíjra és halálos balesetet okozott. a budapesti katonai ügyészség kéri, hogy akik a balesetet látták - így különösen azok a gépkocsi-, autóbusz, vagy villamosvezetők, akik a baleset idején járművel bármely irányban a rákóczi uton közlekedtek, illetve megállóban álltak - telefonon, levélben, vagy személyesen jelentkezzenek a budapesti katonai ügyészségen. cím: 11. kerület, fő utca 70-78, telefon: 154-282. /mt1/

--

16.08/szb

-39-

NA 16⁰⁰

bb 57. ünnepségek vidéken a győzelem napja tiszteletére

ö vid-fm szb hgy

1972. május 9.

kedden országsszerte megemlékeztek a győzelem napja 27. évfordulójáról.

az mszmp kaposvári városi bizottsága és az mszbt országos elnöksége koszoruzási ünnepséget rendezett kaposváron, a szabadság-parkiszovjet hősi emlékműnél. a koszoruzáson jelen volt a.a. zsuk ezredes, a szovjetunió budapesti nagykövetségének katonai attaséja, i.i. bagyul, a szovjet nagykövetség első titkára, továbbá a szovjet déli hadseregcsoporthoz képviselője. az ünnepségen regős gábor, az mszbt titkára méltatta a fasizmus felett aratott győzelem jelentőségét. - a koszoruzás után a vendégek felkeresték a kaposvári huskominátot, ahol ostoros istván igazgató ismertette az üzem életét, az mszmp munkáját. - a délutáni órákban a vendégek megtekintették a város határában, a sántosi kanyarban levő emlékművet, ahol a.a. zsuk ezredes, a szovjet nagykövetség katonai attaséja emlékfát ültetett el.

a hazafias népfront szabolics-szatmár megyei és mátészalkai városi bizottsága magyar-szovjet barátsági nagygyűlés rendezett az erdért mátészalkai telepen. nagy lászló, az esze tamás gimnázium és szakközépiskola igazgatója mondott ünnepi beszédet, majd felszólalt o.g. koroljov, a szovjetunió budapesti nagykövetségének első titkára.

bács-kiskun megye városaiban megkoszoruzták a szovjet hősi emlékműveket, as békegyűléseken méltatták a győzelem napja jelentőségét. a járási és városi népfrontaktivisták kecskeméten tanácskozáson vettek részt, amelyen harmati sándor, a magyar szolidaritási bizottság elnöke, az országos béketanács alelnöke mondott beszédet. a megyeszékhely főiskoláján békegyűlést tartottak a gépipari automatizálási főiskolán. békegyűlés zajlott le baján is. a megyében kedden megkezdődött az a hagyományos ünnepségsorozat, amelyet a „béke,, ,,győzelem,, és „magyar-szovjet barátsággn nevű termelőségvetkezetek tartanak a tavaszi békedemonstrációk keretében.

/folyt.köv./

16.15/szb

-40-

NA 16²⁵

bb 57. /ünnepségek... 1. folyt./-szb

a győzelem napján koszoruzási ünnepségek zajlottak le továbbá dunaujvárosban, győrött, sopronban és országsszerte az emlékezés virágait helyezték el a hazánk felszabadításáért életüket áldozott szovjet katonák sírjain.

a gyulai ifjusági házban - vietnami fiatalok részvételével - ifjusági nagygyűlést tartottak. a nagygyűlés részvevői az usa budapesti nagykövetségéhez táviratot intéztek, amelyben tiltakoztak az amerikai imperialisták vietnam elleni terrorcselekményei miatt.

dombóvárán, a pécsi kesztyűgyár helyi üzemében békegyűlésre került sor, amelyen a:rgen gleinssner, az fdj berlini központi bizottságának képviselője mondott beszédet. este a dombóvári puskin filmszínházban - az ndk-beli vendég részvételével - megnyitották az ndk-filmhetet. szekszárdon, a babis mihály megyei művelődési központban ndk-beli művészek közreműködésével német dalestet tartottak. /mti/

bb 59. a négyoldalú együttműködési közös bizottság május 10-11-én budapesten tartja ülését

i jf/tm szb ie

1972. május 9.

május 10-11-én, szerdán és csütörtökön budapesten ülésezik a négyoldalú együttműködési közös bizottság, amelynek munkájában a szovjet, az ndk-beli, a bulgár és a magyar küldöttségek vesznek részt. az ülésen az élelmiszergazdaságot érintő fontosabb gépesítési és automatizálási, talajjavítási, kemizálási, termék-feldolgozási és tudományos-kutatási témákról tárgyalnak.

x x x

az mti hirmagyarzója írja:

a négyoldalú együttműködési közös bizottságnak - amely a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban, valamint az élelmiszer-gazdasággal kapcsolatos ágazatokban fejt ki figyelemre méltó tevékenységet - a szovjetunió, az ndk és bulgária mellett hazánk is tagja. a négy ország élelmiszergazdasága közötti együttműködésnek természetesen nem ez az egyedüli formája, hiszen a kgst és a kétoldalú gazdasági, műszaki-tudományos államközi megállapodások is jó alkalmat kínálnak a közös munkára. /folyt.köv./

16.33/szb

-41-

NA 16⁴⁵

unbb 59. /a négyoldalú... 1. folyt./-szb

a tapasztalatok szerint azonban ez a fórum igen jól és eredményesen egészíti ki az egyéb szervezetek hasznos tevékenységét. a legfontosabb mezőgazdasági és élelmiszeripari kérdésekben igen gyors, egy-három éves közös fejlesztést és gyártást /például gép- és vegyi anyag-gyártást/ tesz lehetővé, ami a szerződő felek számára kölcsönös előnyöket biztosít.

a négyoldalú együttműködési közös bizottságnak öt állandó munkacsoportja van; ezeket miniszterek, illetve miniszterhelyettesek vezetik. mind a négy országban külön nemzeti tagozat /kormánybizottság/ működik, amelyben az érdekelt tárca és főhatóságok /házánkban például a mém, a nim, a kgm, az ovh, stb./ képviseltetik magukat. a tagozatok rendszeresen üléseznek; értékelik a munkát és a közös programnak megfelelően olyan határozatokat hoznak, amelyeket a kormányközi és az ágazati együttműködés során hajtanak végre. a feladatok kivitelezésével intézeteket, gyárakat és üzemeket bíznak meg. az együttműködés keretében házánkban egyebek között a mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyár, a mezőgazdasági gépkísérleti intézet és a budapesti mezőgazdasági gépgyár tevékenykedik a közös programok alapján. ezek az üzemek másfél éve kapcsolódtak be a munkába, tervezéssel, alkatrész-, valamint gépegység-gyártással vesznek részt az együttes konstrukciós, gyártás-szervezési és kivitelezési munkában.

a budapesti tanácskozástól - amely sorrendben az ötödik - az illetékesek azt várják: olyan határozatok születnek, amelyek még intenzívebbé teszik az együttműködést, mégpedig elsősorban a rövidtávú feladatok megoldására irányuló együttes erőfeszítéseket. /mt1/

--

bb 60. déri lászlónak

szb hgy

1972. május 9.

a szocialista házáért érdemrend kitüntetettjének hamvasztás utáni bucsuztatása május 11-én 13 órakor lesz a farkasréti temetőben. /mt1/

--

16.35/szb

-42-

NA 16¹⁰

kbb 61. budapestre érkezett v. sopov bolgár földművelésügyi és élelmiszeripari miniszter

k jf/tr um 1e hgy

1972. május 9.

a négyoldalú együttműködési közös bizottság május 10-11 között budapesten megrendezésre kerülő ülésére kedden házánkba érkezett v. sopov, bolgár földművelésügyi és élelmiszeripari miniszter, akit a ferihegyi repülőtéren dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter fogadott. /mt1/

--

bb 62. az európai biztonsági hét külföldi vendégeinek keddi programja

ö vid/fmm um hgy

1972. május 9.

az európai biztonsági hét szegedi eseményei kedden fórumtanácskozásokkal folytatódtak. földrészünk békéjének megvédéséről a fiatalok a helyi népfrontszékházban folytattak megbeszélést. az értelmiségiek, kutatók, tudósok az akadémia szegedi székházában tanácskoztak e témáról. a munkásforumot a kábelgyárban tartották. a felvetett kérdésekre a különböző időpontokban sorra került tanácskozáson dr. prandler árpád, a magyar jogászszövetség főtitkára, illetve rényi péter újságíró válaszolt.

mindhárom rétegtalálkozón hangsúlyozták, hogy európa békéjének megőrzésére össze kell fogniok a haladó erőknek, s hogy az usa indokínai cselekményei veszélyeztetik a világ népeinek biztonságát is. a fórumvitákon részt vettek az európai biztonsági hét eseményeire házánkba érkezett és szegeden tartózkodó cseh-szlovák, osztrák és szovjet delegációk tagjai.

a külföldi vendégek jelen voltak a széchenyi-téri szovjet hősi emlékműveknél, a második világháború befejezésének 27. évfordulója, a győzelem napja alkalmából rendezett koszorúzási ünnepségeken. a helyi párt-, tanács, társadalmi szervek, a fegyveres testületek, az ideiglenesen házánkban állomásozó szovjet alakulatok képviselőivel együtt a csehszlovákiai, az osztrák és a szovjet delegátusok is elhelyezték az emlékezés virágait az obeliszkek talapzatán. /folyt.köv./

x x x
- 43 -

16.55/um

NA 17¹⁵

bb 62. /az európai biztonsági hétfolyt./um

pécsett, a bartók béla klubban értelmiségi fórumot rendeztek, amelyen résztvettek az európai biztonsági hét észak-ír, lengyel és ndk-beli delegátusai, akik több napig a mecsekaljai városban tartózkodnak és eszmecsere folytatnak a lakosság különböző rétegeivel. az értelmiségi fórumon dr. bihari ottó, a pécsi tudományegyetem jogtudományi karának professzora köszöntötte a külföldi vendégeket, a város értelmiségének képviselőit, és méltatta az európai béke és biztonsági hét jelentőségét. széchy évának, a magyar rádió munkatársának bevezetője után a fórum résztvevői kérdéseket tettek fel a magyar és a külföldi delegátusoknak kontinensünk békéjével, biztonságával kapcsolatban, s ennek során élénk vita bontakozott ki. az európai biztonsági hét alkalmából munkásgyűlést tartottak a pécsi porcelángyárban, s ezen a város nagyüzemeinek és vállalatainak dolgozói is képviselték magukat. a gyűlésen - amelyen résztvette a biztonsági hét pécssett tartózkodó küldöttei is - várnai ferenc, a népszabadság főszerkesztőhelyettese, az európai biztonság és együttműködés magyar nemzeti bizottságának alelnöke beszélt az időszerű európai kérdésekről, majd többen felszólaltak, köztük a külföldi delegátusok is.

x x x

az európai biztonsági hét alkalmából kedden debrecenben két jelentős eseményre került sor.

délelőtt a városi népfrontklubban az európai béke és biztonság kérdéseiről tárgyalt az értelmiségi fórum. rapcsák andrás, a kossuth lajos tudományegyetem rektora megnyitójában megemlékezett a győzelem napjáról. a vitában georg fuchs, a bécsi nemzetközi béke intézet alelnöke ismertette az intézet tevékenységét. karl heinz ulrich, az ndk béketanács alelnökségének tagja, az union című egyházi lap főszerkesztője a különböző országok tudósainak összefogását méltatta.

délután a hazafias népfront hajdu-bihar megyei és debreceni városi bizottsága megyei békeaktivát rendezett a debreceni alföldi nyomdában. a tanácskozáson jelen voltak a hajduságban tartózkodó finn, osztrák és ndk-beli vendégek is. várkonyi tibor, újságíró méltatta azt az erőfeszítést, amelyet a második világháború befejezése után a szocialista országok - élükön a szovjetunióval - illetve a világ valamennyi országában a haladó erők kifejtettek a béke védelmében.

a debreceni békeaktiván felszólalt karl heinz ulrich, georg fuchs, valamint orvokki kangas finn képviselő. /mti/

- 44 -

17.00/

NA 1720

bb 63. véget értek az idei dunaujvárosi ifjúsági napok

1972. május 9.

vid/fm um hgy

kedden véget értek a nyolcadik alkalommal megrendezett dunaujvárosi ifjúsági napok. a tizennyolc napos programban hatvankét politikai, gazdasági, kulturális és sportrendezvényre került sor. a zárónapon befejeződött a hét szocialista város kiszervezőinek tanácskozása. délután a lenin téren a város vezetőinek jelenlétében tartották meg az ifju gárda diszszemléjét.

a „din,, záróünnepségén timár mátyás, a kisz városi végrehajtó bizottságának tagja bejelentette, hogy a dunaujvárosi fiatalok egységesen csatlakoznak az európai biztonsági hét akcióhoz. az országos béketanácshoz levelet intéznek, amelyben a dunaujvárosi fiataloknak az európai béke és biztonság megteremtésével mellett elfoglalt álláspontját rögzítik; követelik a háborus feszültségek megszüntetését szerte a világon; tiltakoznak az amerikai imperialisták vietnam elleni agressziója miatt; egyetértésüket hangoztatják az európai biztonsági konferencia összehívásával. topánka györgy, a városi kisz-bizottság titkára zárószóval hangosította, hogy az idei „din,, eseménysorozata előrelépést, nagy fejlődést jelentett az előző évekkel szemben. a különböző din-rendezvényeken csaknem tizennyolcezer fiatal vett részt. a záróünnepség végén a din-émlékplakettel és din-oklevéllel tüntették ki a legjobb kisz-aktivistákat. /mti/

-.-

bb 64. a papíripari szakma kiváló tanulójának országos versenye dunaujvárosban

vid/um fm

1972. május 9.

kedden dunaujvárosban rendezték meg a papíripari szakma kiváló tanulója címért folyó országos versenyt. dunaujvárosiakon kívül csepeli és szolnoki szakmunkástanulók mérték össze elméleti tudásukat papírgyártási anyagismeretből, valamint papíripari géptanból, cellulóz- és papírgyártásból. /mti/

x

- 45 -

17.08óum

NA 1725

bb 65. a magyar és a spanyol külügyminisztérium képviselőinek konzultációja

tr/um zs hgy

1972. május 9.

a magyar és spanyol külügyminisztérium képviselői budapesti konzultációt folytattak az európai biztonsági értekezlet előkészítésével kapcsolatos kérdésekről. a spanyol delegációt, amelyet miguel solano aza politikai főigazgató helyettes vezetett, fogadta nagy jános külügyminiszter helyettes is. /mti/

bb 66. csehszlovák könyvkiállítás miskolcon

vid-fm szb hgy

1972. május 9.

a nemzetközi könyv kiállítás nyílt a miskolci józsef attila klub könyvtárban. ebből az alkalomból tiberius nitransky, a szlovák művelődésügyi minisztérium kiadói főigazgatóságának főigazgató helyettese sajtótájékoztatót tartott a csehszlovák könyvkiadás fejlődéséről, és ismertette azokat a magyar klasszikus műveket, amelyek az utóbbi években csehszlovákiában megjelentek.

a kiállítás ünnepélyes megnyitását megjelent dr. józsef svagera csehszlovák művelődésügyi miniszter helyettes, garamvölgyi józsef művelődésügyi miniszter helyettes és bárcki béla, miskolc megyei város tanácsának elnöke. az ünnepségen résztvettek a csehszlovák művelődésügyi minisztérium és szlovák művelődésügyi minisztérium kiadói főigazgatóságának küldöttei és miskolc város kulturális életének képviselői. a csehszlovák könyvkiadást reprezentáló kiállítást dr. józsef svagera művelődésügyi miniszter helyettes nyitotta meg. a szépirodalmi, ifjúsági, ismeretterjesztő és tudományos műveket bemutató kiállítást május 18-19 tartják nyitva. /mti/

bb 67. a szot tiltakozása az amerikaiak vietnami agressziójának kiterjesztése ellen

i sl/gg szb ie

1972. május 9.

a szakszervezetek országos tanácsa az egyesült államok budapesti nagykövetségéhez küldött táviratában tiltakozott az amerikaiak vietnami agressziójának kiterjesztése ellen.

/folyt.köv./

18.00/szb

NA 1870

-46-

bb 67. /a szot... 1. folyt./-szb

- a szakszervezetek országos tanácsa aggodalmát és mély felháborodását fejezi ki az egyesült államok kormányának legutóbbi, a vietnami háborút súlyosbító döntése miatt - hangzik a távirat. ez az intézkedés a vietnami nép elleni újabb agresszióknak tulmenően veszélyezteteti földünk békéjét is. e cselekedet nemcsak a vietnami népnek okoz szenvedéseket, hanem meggyőződésünk szerint az amerikai dolgozók aggodalmát, veszteségeit is fokozza. a három és félmillió magyar szervezett dolgozó, mint eddig, továbbra is szolidáris vietnami igaz ügyével és mélyen megveti az agresszorokat.

a szot a vdk budapesti nagykövetségéhez küldött táviratában ugyancsak kifejezi a magyar szervezett dolgozók mélyes felháborodását az egyesült államok elnökének döntéséről, amely a vietnami demokratikus köztársaság elleni bombázások felújításával és más intézkedésekkel kibővítette agressziós cselekményeit és veszélyezteteti a világ békéjét. a magyar szervezett dolgozók követelik, hogy az usa feltétel nélkül és haladéktalanul szüntesse be a vdk területének bombázását, vessen véget az emberi és a nemzetközi jogokat súlyosan sértő beavatkozásnak, az agresszió minden formájának indokina egész térségében. a magyar szervezett dolgozók mély együttérzéssel kísérik a vietnami nép önfeláldozó, igazságos harcát, szolidaritást vállalnak a vietnami néppel az igaz ügyért, a békés építőmunka, a békés élet megteremtéséért vívott harcában. /mti/

--

bb 69. magyar-kubai barátsági év kezdődött a xviii. kerületben

t vt/tr szb zs

1972. május 9.

a béke első napja tiszteletére, a második világháború befejezésének 27. évfordulója alkalmából kedden ünnepséget rendeztek a hazafias népfőnt xviii. kerületi bizottságának székházában. az ünnepi eseményen - amelynek kapcsán magyar-kubai barátsági év kezdődött, illetve magyar-vietnami barátsági év zárult - jelen volt szabó piroska, a hazafias népfőnt budapesti bizottságának alelnöke, résztvettek a kerület, a párt, tanácsi és tömegszervezeti vezetők. ott voltak az ünnepségen a kubai köztársaság, a vietnami demokratikus köztársaság, a délvietnami köztársaság nagykövetségének képviselői, a szovjet déli hadseregcsoport egyik alakulatának képviselői, továbbá sarla sarma asszony, az összindiai nőszövetség alelnöke.

/folyt.köv./

18.18/szb

NA 1845

-47-

bb 69. /magyar-kubai... 1. folyt./-szb

maróti imre, a xviii. kerületi pártbizottság titkára mon-
dott ünnepi beszédet. a vendégek ezután a közeli engels utcai ál-
talános iskolában megtekintették a béke-barátság tantermet, ahol
nagy érdeklődéssel nézték a magyar-kubai, a magyar-szovjet és ma-
gyar-vietnami barátságot szimbolizáló plakátokat, fényképeket,
különböző írásos anyagokat, dokumentumokat. /mti/
--

bb 68. fock jenő látogatása a kiskörei vizilépcsőnél

t pr/tr szb zs

1972. május 9.

fehér péter, az mti tudósítója jelenti:

fock jenő, az mszmp politikai bizottságának tagja, a mi-
nisztertanács elnöke kedden - dégen imre államtitkárral, az or-
szágos vízügyi hivatal elnökével - kisköreire látogatott és meg-
tekintette a tiszai vizlépcső építkezéseit. a tiszavölgy leg-
nagyobb vízgazdálkodási létesítményéről mátrai istván, az orszá-
gos vízügyi beruházó vállalat vezérigazgatóhelyettese, a hozzá
kapcsolódó öntözőrendszerrel budavári kurt, az országos vízügyi
hivatal vízhasznosítási főosztályvezetője tájékoztatta a kormány
elnökét, aki kíséretével végigjárta a duzzasztómű munkahelyeit.

a vizlépcső a kisköre-abádszalók közötti vasuti híd tá-
ján, a tiszai 404 kilométeres szelvényében, a folyó jobb oldali ka-
nyar ulatának átvágásában épül. a duzzasztómű tetejéről impozáns
látvány tárult a vendégek elé: a munkagödört védő körgáton belül
tulajdonképpen már minden lényeges berendezés elkészült. áll az
öt, egyenként 24 méteres nyílással rendelkező duzzasztómű, nagy-
részt már helyükön vannak a vízzáró billenőtáblák, s hamarosan
elkészülnek a hatalmas csőturbinák is. fock jenő hosszasan
időzött a zsilipkamráknál: ez a rész már csak rövid ideig látha-
tó, mert a nyár végén elzárják a tiszai régi medrét, s a duzzasztó-
mű legérdekesebb része a hullámok alá kerül.

az építők elmondották a kormány elnökének, hogy 1973-ig el-
készül a vizlépcső, a víztároló alsó szakasza, valamint a nagy-
kunsági és jászsági főcsatorna 18-18 kilométer hosszú kezdeti
része. a duzzasztott víz egyelőre a fő mederben marad, nem önti
el a tározó tervezett területét. /folyt.köv./

18.25/szb

-48-

NA 1850

bb 68. /fock jenő... 1. folyt./-szb

a balaton egyötödét kitevő új mesterséges tó kétségkívül a leg-
látványosabb része lesz a vizlépcsőnek: területe eléri majd a
127 négyzetkilométert, legnagyobb szélessége pedig a hat kilo-
métert. töltései a végleges kiépítés után 400 millió köbméter
vizet fognak majd körül. innen vezetis el a vizet a tiszai bal-
parti területeire a nagykunsági, jobb parti részére pedig a
jászszági főcsatorna. a vízgazdálkodási komplexum első ütemének
elkészültével a környéken körülbelül 70 000 hektár, teljes ki-
építése után pedig mintegy 300 000 hektár válik öntözhetővé.

a minisztertanács elnöke főként a vízügyesek öntözé-
si terveit hallgatta nagy figyelmrel, hozzáfűzve, hogy vízgaz-
dálkodásban, vízhasznosításban álljuk az összehasonlítást a
legtöbb országgal. a világ sok részén dolgoznak magyar vízügyi
szakemberek - mondotta fock jenő - s munkájukat számontart-
ják az ensz szakosított szervezeteiben is. a kormány, fontos-
ságának megfelelően, foglalkozik az öntözéssel, államunk sokat
költ erre a célra, ám nem mindig lehetünk elégedettek az öntö-
zégdálkodással. nem ritka, hogy a termelőségvetkezetek már
tízmilliméteres eső után is abbahagyják az öntözést, nem hasz-
nosítják kellően berendezéseiket. ha a sok kérés, agitáció,
sőt az öntöző berendezések árának leszállítása sem használ, ak-
kor bizonyos szankciókhoz kell nyulni. ha az állam öntözésre
adott pénzét nem használják fel, vagy másra költik, akkor a tá-
mogatót vissza kell téríteni. az öntözött terület jelenlegi
nagyságával korántsem lehetünk elégedettek. különösen akkor,
ha figyelembe vesszük, hogy a talaj vízszintje, víztartalma az
idén messze alatta van a harminc éves átlagnak. ha a termelőségvet-
kezetek nem használják ki öntözőberendezéseiket, elsősorban a
nagy vizigényű kultúrák - köztük a kukorica és a cukorrépa - síny-
lik meg.

a kormány elnöke ellátogatott kisujszállásra is,
ahol a buzakalász termelőségvetkezet földjein megnézte a kor-
szerű öngöző, esőztető berendezéseket. nyikos károly tsz-elnök
kalauzolásával megtekintette azt a hét szivattyus nyomásközpon-
tot, amely a nagykunsági főcsatorna vizét emeli majd át a több
mint 4 500 hektáron gazdálkodó tsz földjeire. a tiszai segit-
ségével ez a termelőségvetkezet területének csaknem 70 százalékát
tudja majd öntözni. fock jenő látogatását a környező termelőség-
vetkezetek elnökei is felhasználták, hogy beszámoljanak a gazda-
ságok öntözési helyzetéről. /folyt.köv./

18.35/szb

-49-

NA 1855

bb 68. /focok jend... 2. folyt./-szb

czimmer józsef a fegyverneki vörös csillag tsz elnöke arról beszélt: még nem tudják, hogy mikor készülhetnek fel az öntözővíz fogadására, pedig az üzemfejlesztési középtávu tervet ennek ismeretében kell elkészíteniük. hasonló gondokról számolt be nagy István, a kunhegyesi vörös október tsz elnöke is: ennek a gazdaságnak 7 500 katasztrális holdjából ma még csupán 1 800 holdat tudnak öntözni. a minisztertanács elnöke „szembesítette”, a vízügyi vezetőit és a tsz-ek elnökeit: gyors megbeszélésük a kunhegyesiek számára jó eredménnyel végződött. mint a vízügyi szakemberek mondták, a vörös október tsz előreláthatólag már a jövő esztendőben kaphat ideiglenes vízhasználati engedélyt. ennek feltétele azonban, hogy az öntözőtelepet üzemi beruházásként építsék meg. fegyvernekre azonban csak az ötödik ötéves terv szetendeiben tud vizet juttatni a tiszta 11.

a minisztertanács elnöke a kora délutáni órákban tért vissza a fővárosban. /mti/

..-

bb 71. felavatták a csepeli kikötő konténer-állomását

t kf/tr szb ie

1972. május 9.

a kgst fejlesztési programjában is jóváhagyott konténerizáció első hazai létesítménye a mahart csepeli szabadkikötőjében létesített konténer-állomás. az omfb és a kpm támogatásával épült terminál a 32 tonna emelőképességű speciális kikötői konténer-daru ünnepélyes átadásával és átvételével kedden délután avatták fel. az ünnepségen résztvett dr. csanádi györgy közlekedés- és postaügyi miniszter és dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter.

a csepeli kikötő 1-es számú kereskedelmi medencéjének rakodópartjánál épült 4 500 négyzetméter betonburkolatu rakodóteret - amelyet még az idén kétszeresére bővítenek - négy vasuti vágánnyal közúti csatlakozással látták el, és korszerű gépekkel szerelték fel. a rakodóállomás „tartozéka”, a most munkába állított speciális daru, amelyet a magyar hajó- és darugár az nszk-beli mohr céggel együttműködve épített. ezenkívül egy 25 tonnás angol konténerkezelő oldalvillás targonca, egy 30 tonnás önrakodó konténerszállító közúti szerelvény, két rába-típusú közúti nyergesvontató, a hozzá tartozó pótkocsikkal és 188 különféle szállítótartály egészíti ki a csomópont berendezését.

akonténerterminál bejegyzett állomás az európai vasutak konténerszállításra alapított, baselben székelő szövetkezeti társulásának, az intercontainernek. az 1973 végéig kísérleti jelleggel üzemelő terminál 20-30 tonnás nagy szállítótartályok vasuti, közúti és vízi rakodására alkalmas.

az avatáson bemutatták az egész konténer-terminál működését. /mti/

18.40/szb

..-
-50-

1972. május 9.

bb 70. budapesti népfront-fórum az európai béke és biztonság kérdéseiről

t hi/gg um zs hgy

1972. május 9.

az európai biztonsági hét eseménysorozatában kedden - a fasizmus felett aratott győzelem évfordulójának napján - fórumot rendezett a hazafias népfront budapesti bizottsága az európai béke és biztonság időszerű kérdéseiről. dr. pesta lászló, a budapesti népfront-bizottság alelnöke üdvözölte a megjelenteket, akik között ott volt dr. trautmann rezső, nyugalmazott miniszter, a hnf budapesti bizottságának elnöke, továbbá az országos béketanács vendégeként hazánkban tartózkodó reino oittinen finn miniszter, az európai biztonság finn bizottságának elnöke, heimo rekonen képviselő, a finn béketanács alelnöke és vittorio orilia olasz parlamenti képviselő.

a vitában - amelyet kocsis tamás, és pirityi sándor, ^{újságírók} vezették a felszólalók sokrétűen elemezték az európai helyzetet, a kontinensünk békéjével, az európai kollektív biztonsági rendszer megteremtésével összefüggő problémákat. a fórum résztvevői rámutattak: európa most éli egész eddigi történetének a leghosszabb békés korszakát. kontinensünk nyugalma azonban csak viszonylagos: korunk két legnagyobb katonai és politikai tömbjének erői állnak egymással szemben földrészünkön. ez megköveteli az állandó éberséget, s az európa biztonságaért folytatott lankadatlan küzdelmet. aláhúzták a fórumon, hogy a biztonság kérdése szorosán összefügg a leszerelés problémájával. rámutattak: a leszerelés kérdését olyan nemzetközi kötelezettségvállalásokkal kell összekötni, amelyek sorában alapvető jelentőségű a meg nem támadás, a határok sérthetetlensége, az egymás belügyeibe való be nem avatkozás, a szuverenitás kölcsönös tiszteletben tartása, valamint a vállalt nemzetközi kötelezettségek érvényesítése. e kérdések megoldásának elsőrendű fontosságú eszköze az európai biztonsági és együttműködési értekezlet. a fórum résztvevői hangsúlyozták teljes szolidaritásukat az egyre fokozódó amerikai agresszió ellen harcoló hős vietnami néppel.

reino oittinen finn miniszter és vittorio orilia olasz képviselő részletesen tájékoztatták a fórum résztvevőit a finn, illetve az olasz közvéleménynek, hazájuk haladó erőinek az európai béke és biztonság érdekében tett erőfeszítéseiről, akcióiról, valamint az európai népek brüsszeli konferenciájának előkészületeiről. /mti/

..-
- 51 -

18.45/um

1972. május 9.

bb 72. a lengyel költészet rajzokban

t nn/gg um zs hgy

1972. május 9.

a lengyel költészet rajzokban címmel kedden a lengyel kulturában megnyílt szlovák györgy festőművész kiállítása. a lengyel költészet mintegy száz verséhez készített illusztrációk felölelik a klasszikusoktól napjainkig terjedő időszakot. a kiállítást pogány ö. gábor, a magyar nemzeti galéria főigazgatója nyitotta meg. /mti/

--

bb 73. vasruddal fejbevert két embert - öt évi szabadságvesztésre ítélték

vid/um fm hgy

1972. május 9.

reif endre 28 éves balatonfőkajári lakos január 17-én a Lepsényi italboltban ittasan kötekedni kezdett a vendégekkel. az üzletvezető - hogy esetleges verekezésnek elejét vegye - zárórát rendelt el, reifet pedig kivezette az italboltból. ő azonban a lehuzott redőnyt felrántva, vissza akart térni a kocsmába. a kifele igyekvő vendégek közül az 59 éves strimfli istván jóindulattal figyelmeztette reifet, aki azonban elkapta az illető köpenyét és rángatni kezdte. a látványon felháborodott rédli istván pofon ütötte a gárázda fiatalembert, aki részben az ütéstől, részben az elfogyasztott nagymennyiségű italtól a földre esett. a jelenet végén lépett ki az italboltból reif endre féltestvére, tóth miklós 20 éves balatonbozsoki lakos, aki mérgében a kezében levő vasruddal lesújtott a reif fölött álló rédli istvánra. az az ütéstől azonnal összeesett. strimfli istván, aki szintén reif endre mellett állt, belerugott tóth miklós lábába, aki „válaszul” őt is fejbevágta. a földönfekvő vérző emberek láttán tóth miklós elmenekült a helyszínről. a két ember életét csak a gyors orvosi beavatkozás mentette meg. strimfli istván azonban élete végéig „viseli”, tóth miklós vasrudjának a nyomát, ugyanis agysérülése következtében fél oldala megbénult.

a székesfehérvári megyei bíróság tóth miklóst erős felindulásban elkövetett kétredebéli emberölési kísérletért öt évi szabadságvesztésre, reif endrét pedig garázdaságért félévi szabadságvesztésre ítélte. az ügyész súlyosbításért, az elítéltek enyhítésért fellebbeztek. /mti/

--
- 52 -

18.50/um

NA 1900

ybb 74. magyar tudományos kutató vietnami kitüntetése

t bc/gg um zs la

1972. május 9.

hoang cuong, a vietnami demokratikus köztársaság nagykövete kedden a nagykövetségen tartott baráti találkozón átnyújtotta a barátság emlékérmét dr. gippert tibornak, a gödöllői kisállattenyésztési kutató intézet tudományos munkatársának, amelylyel a vietnami nép gazdasági építőmunkájához nyújtott segítségért tüntette ki a vietnami demokratikus köztársaság kormánya. a kitüntetett hosszabb időt töltött a vietnami demokratikus köztársaságban, ahol a baromfitenyésztés takarmányellátásának fejlesztését segítette elő tevékenységével.

a kitüntetés átadásánál jelen volt kádas istván, a külügyminisztérium főosztályvezetője és petőházi gábor, a gödöllői kisállattenyésztési kutató intézet igazgatója is. /mti/

--

bb 75. filmbemutató a lengyel kulturában

t nn/gg szb zs

1972. május 9.

ünnepi filmbemutatót rendeztek kedden a budapesti lengyel kulturában a győzelem napja alkalmából. a vetítés előtt dr. stanislaw a. sochacki, az intézet igazgatója mondott beszédet a lengyelek részvételéről a második világháborúban és a lengyel béketörekvésekről. /mti/

--

bb 76. weöres sándor és károlyi amy találkozója a fiatal olvasókkal

i nn/gg szb zs

1972. május 9.

csütörtökön a fővárosi szabó ervin könyvtár 2-es számú gyermekkönyvtárában weöres sándor és károlyi amy találkozik ifjús olvasóival. a programban surányi ibolya előadóművész működik közre. /mti/

--

18.58/szb

-53-

NA 2000

bb 56. /megkezdődtek... 4. folyt./-szb

a műszaki tudományok

osztályának ülésén bográr géza osztályelnök terjesztette elő az elnökség beszámolóját. az ülésen behatóan foglalkoztak a kutatási eredmények gyakorlati hasznosításának kérdésével, megvizsgálták, hogy az elmúlt évtizedben milyen eredmények születtek az akadémia műszaki és természettudományi kutató intézeteiben. a központi fizikai kutató intézetben, az automatizálási kutató intézetben, a műszaki fizikai kutató intézetben és a műszaki kémiai kutató intézetben a kutatások körülbelül 50-55 százaléka ugynevezett célra orientált kutatás, tehát közvetlenül a népgazdasági célok megvalósítására irányul. körülbelül 25-30 százalékot tesz ki azoknak a kutatásoknak aránya, amelyek közvetve járulnak hozzá a népgazdasági feladatok megoldásához és mintegy 15-20 százalék a tiszta alap kutatás. az osztály megítélése szerint ezek az arányok helyesek.

hangsúlyozták az osztályülésen, hogy az egyetemen folyó kutatásokat erősíteni kell, mivel az ottlevő nagy szellemi kapacitás célszerű felhasználásával, a hazai kutatások eredményességét viszonylag kisebb anyagi eszközök befektetésével is jelentősen fokozni lehet. korábban már többször elhangzott a hazai műszaki mechanikai kutatóbázis megteremtését célzó javaslat. mint az ülésen tétényi pá, az akadémia főtitkárhelyettese bejelentette, a közelmúltban ebben jelentős előrehaladás történt. a magyar tudományos akadémia és az országos műszaki fejlesztési bizottság hathatós anyagi támogatásával a budapesti műszaki egyetem illetékes vezetőivel megállapodás jött létre, amelynek értelmében az akadémia az egyetemen fejleszti ki ezt az intézményt.

a biológiai tudományok osztályának

ülésén dr. balogh jános akadémikus, osztályelnökhelyettes többek között arról számolt be, hogy az akadémiai reform óta eltelt két évben kiemelt problémaként foglalkoztak a biológiai oktatás és a biológiai műveltség, valamint a bioszféra és a természetvédelem kérdésével. ugyancsak kiemelt feladatnak tekintették a részvételt az országos távlati tudományos kutatási terv fő irányainak meghatározásában és kidolgozásában.

/folyt.köv./

19.10/szb

NA 2005

-54-

bb 56. /megkezdődtek... 5. folyt./-szb

az osztály felhívta a figyelmet a rovarbiológiai kutatások jelentőségére és - ernst jeno akadémikus kezdeményezésére - munkacsoport alakult a vízkötés biológiája és fizikája című, számos tudományágat érintő kutatások együttes művelésére.

az utóbbi években a molekuláris biológia mellett a biológiai kutatások egyik fő súlypontjává vált a környezetbiológia. szakemberek egyöntetű véleménye, hogy a bioszféra leromlását a természeti törvények nem ismerése és sorozatos durva megsértése okozza. a bioszféra védelme tehát csak ezeknek az objektív törvényeknek ismeretében lehet eredményes. ezért elengedhetetlen az ilyen irányú alap kutatások fokozása, az eredmények, ajánlások figyelembe vétele minden, a bioszférával kapcsolatos gyakorlati intézkedésben. rendkívül öröndetes tény, hogy ezt az álláspontot az érintett hatóságok szinte kivétel nélkül magukévá tették. különféle építési, területfejlesztési hatóságok kérték ki például az osztály véleményét építési terveiknek várható környezeti hatásáról. ennek megfelelően véleményezték a velenicei tavi üdülőterület építési tervét, valamint a mátra-bükk fejlesztési tervét is. az építésügyi és városfejlesztési minisztérium egyéb konkrét javaslatokon kívül az osztálynak azt az ajánlását is elfogadta, hogy nagyobb szabású építkezések tervezését bioszféra elővédelmi terv alapján kezdjék meg.

a föld- és bányászati tudományok

osztályülésén szádeczky-kardoss elemér akadémikus osztályelnök beszámolójában a földtudományoknak napjainkban végbemenő nagy integrációjáról szólt. a földtudományok - a szilárd földmágtól kezdve egészen a legkülső rétegekig, a magnetoszféráig - az összefüggéseket kutatják és a kutatások egyik legfőbb tárgya az embernek és környezetének védelme. ilyenformán a földtudományok társadalmi vonatkozásai is előtérbe kerültek, sőt, - hangoztatva - e tudományok új eredményeinek és új szemléletének ma már a közművelődésbe is be kell épülnie.

a vitában szó esett a földtudományok és a társadalomtudományok kapcsolatáról. többen hangoztatták, hogy a földtudományok ma már embercentrikussá váltak és a természeti környezet és a társadalmi potenciál összhangja a kutatóhelyek fontos módszertani problémája. /mti/

19.17/szb

NA 2005

-55-

bb.77. budapestre érkezett g. ewald az ndk mező, erdő és
ételmiszergazdasági minisztere

jf/tr szb hgy

1972. május 9.

a négyoldalú együttműködési közös bizottság május 10-11-1
budapesti ülésére kedden hazánkba érkezett g. ewald, a német szo-
cialista egységpárt politikai bizottságánakpóttagja, az ndk mező,
erdő és ételmiszergazdasági minisztere, akit a ferihegyi repülő-
téren dr. dimény imre mezőgazdasági és ételmiszerügyi miniszter
fogadott. jelen volt dr. herbert plaschke, az ndk budapesti nagy-
követe. /mti/

-. -

bb 78. bemutatták a „felszabadítás„ című szovjet film
negyedik és ötödik részét

t ró/gg szb zs

1972. május 9.

kedden a corvin moziban a győzelem napja alkalmából nagy
sikerrel mutatták be a lenin-díjjal kitüntetett szovjet alkotó-
gárda filmét, a „felszabadítás„ negyedik és ötödik részét. a
panoráma-szélesvásznú sztereofonikus hangú, színes történelmi
alkotás az emberiség legpusztítóbb háborújáról nyújt valóságghú
és megrázó képet.

a filmposz első három részét csupán budapesten mintegy
230 000-en tekintették meg. a most bemutatott két rész is
korabeli filmhíradók segítségével, a helyszínek valóságghú re-
konstruálásával, eredeti fegyverzetek felhasználásával készült.
a negyedik, „harc berlinért„, és az ötödik, az „utolsó ro-
ham„ című részek az ardenneknben folyó harcoktól, a nyugati front
tehermentesítését célzó visztula-odera hadműveletektől berlin
bekerítéséig, a reichstag elfoglalásáig, a fasiszta rendszer
teljes összeomlásáig követi nyomon az eseményeket. /mti/

-. -

19.30/szb

-56-

NA 2010

79. időjárásjelentés

gg szb hgy

1972. május 9.

a meteorológiai intézet jelenti május 9-én, kedden este
20 órakor:

többfelé zápor, zivatar

várható időjárás szerda estig: változóan felhős idő,
többfelé zápor, zivatar. mérsékelt, időnként megélénkülő,
változó irányú szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet
17-22 fok között. /mti/

-. -

80. csehszlovák film díszbemutatója székesfehérvárott

vid-fm szb hgy

1972. május 9.

csehszlovákia felszabadulásának 27. évfordulója alkal-
mából „a kulcs„ című csehszlovák filmdráma díszbemutatóját
rendezték meg kedden este a székesfehérvári petőfi filmszínház-
ban. a bemutató előadásán részt vett vaclav womela, a csehszlo-
vák kinotechnika igazgatója és zdenek kampf filmszínész. /mti/

-. -

a szerkesztőségek figyelmébe!

ms/gg szb hgy

1972. május 9.

a mai bb 56. számú hírünk /megkezdődtek az akadémia.../
5. folyt végére a következő szöveget kérjük beiktatni:

.... fontos módszertani problémája.

megkezdődött a műszaki tudományok osztályának kétnapos
tudományos ülése is, amelyen a környezetvédelem műszaki prob-
lémáival foglalkoznak. heller lászló akadémikus a hőerőművek
okozta szennyezésről és kiküszöbölésének műszaki lehetőségei-
ről adott elő, lévai andrás akadémikus pedig a műszaki-tudomá-
nyos forradalom következtében rohamosan növekvő energiaigény
kielégítésének kérdését az energiahordozók okozta környezet-
szennyezés szempontjából vizsgálta. az előadásokhoz több
korreferátum is elhangzott. /mti/

-. -

20.18/szb

-57-

NA 2030

bb 81. országszerte zivatarok, záporok

i ms/gg szb hgy

1972. május 9.

a meteorológiai intézetből vadkerti ferenc tudományos csoportvezető arról tájékoztatta a magyar táviratiroda munkatársát, hogy a zivataros, csapadékos időjárás kedden országos jellegű volt. az intézet 20 állomásából csupán pápa nem jelentett zivatarot, esőt.

a csapadék eloszlása, mint általában nyári zivataroknál szokásos, nagyon szeszélyes volt. budapestén például a meteorológiai intézet kítaibeli utcai készülékei 10 milliméter csapadékot mértek, a pestlőrinci állomás csak hatot. egyes kerületekben viszont jóval több eső hullott, míg buda külső részein, például nagykovácsiban alig volt csapadék. a legtöbb csapadékot kondorosról jelentették, ahol délben 30 milliméteres csapadék, tehát valódi felhőszakadás volt, borsónyi jéggel. a zivatar különben több helyen is hozott jégesőt, így budán és a kékestetőn is. kékestetőn egyébként 16, tengelícen 15 milliméter csapadékot mértek. este 7 órakor erős zivatartevékenység volt észlelhető síófokon. debrecenben kiadós zápor hullott.

mivel a zivatartevékenység már a reggeli órákban elkezdődött és az összefüggő felhőzet jóval nagyobb volt a hétfőinél, országosan jóval nagyobb volt a csapadék mennyisége az előző napinál. a hőmérsékleti maximum 20-23 fok között volt. a zivatarok hatására általában 5-6 fokkal hűlt le a levegő. az erős csapadék hullás következménye volt a helyenként megélénkülő szél is. a pestlőrinci állomásról például 50 kilométer óránkénti sebességű szelet jelentettek és több helyen érte el a szél sebessége a 40 kilométert.

az este 8 órai helyzetjelentés szerint már csakisíófok térségében volt zivatar. debrecenben és miskolcon még mindig esett az eső. érdekes módon az északnyugati megyékben, keszthelytől északra a nap folyamán lehullott csapadék mennyisége jelentéktelen volt, alig érte el az 1 millimétert. /mti/

20.55/szb

-58-

MT 2/58

- vége -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fiume-utca 5-7. Telefon: 159-490. 359-590.

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti bel földi hírek

1972. május 10.

bb 1. kormányrendelet az egészségügyi törvény végrehajtásáról, a miniszter jogköréről

i vt/tm um zs cz

1972. május 10.

megjelent az egészségügyről szóló törvény végrehajtásáról és az egészségügyi miniszter jogköréről szóló kormányrendelet. a jogszabály egyebek közt kimondja: az egészségügyi miniszter az egészségügyi ellátás biztosítása érdekében közvetlenül intézkedhet, ha azt a rendkívüli körülmény - járvány, árvíz, stb - szükségessé teszi. ennek keretében közvetlenül megteheti mindazokat az intézkedéseket, amelyek a közegészségügyi-járványügyi veszély elhárítása érdekében szükségesek.

az egészségügyi miniszter állapítja meg melyek azok az életmezéssel kapcsolatos munkakörök, amelyekben csak az előírt egészségügyi ismeretekkel rendelkezők dolgozhatnak. ugyancsak az egészségügyi miniszter határozza meg az egészségügyi ismeretek anyagát továbbá az egyes területeken rendszeresen előforduló megbetegedések /tájbetegségek/ megszüntetésének eszközeit és módszereit. irányítja és összehangolja az érdekelt szervek erre irányuló tevékenységét; irányítja és ellenőrzi az elemi csapással összefüggő egészségártalmak megelőzését, illetőleg megszüntetését. a rendelet értelmében védőoltást új, vagy módosított összetételű oltóanyagokkal, továbbá az ezzel kapcsolatban szükséges szűrővizsgálatot csak az egészségügyi miniszter engedélyével szabad végezni.

/folyt.köv./

- 1 -